

ní závazky mezi nájemcem lodi a jejím vlastníkem. Podle takové smlouvy se loď najímá k přepravě nákladu po přesně uvedené trase, přičemž obsluha a řízení lodi je povinností vlastníka. *President of India By and Through Director of India Supply Mission v. West Coast S.S. Co.*, D. C. Or., 213 F. Supp. 352, 359.

Voyage policy. Pojištění plavby. *Viz* Policy of insurance.

Voyeurism. Voyérství. Pohlavní uspokojování se pozorováním pohlavních orgánů nebo aktů jiných osob, obvykle z tajného stanoviště.

Vs. Zkratka pro *versus* (proti), používaná při soudním řízení a zvláště v označování sporů a soudních rozhodnutí.

Vulgar. Sprostý, hrubý, nízký, vulgární. Nedostatek výchovy a dobrého vychování.

Vulgaris opinio est duplex, viz., orta inter graves et discretos, quae multum veritatis habet, et opinio orta inter leves et vulgares homines absque specie veritatis. Jsou dva druhy obecného mínění, tj. to, které vzniká mezi důstojnými a slušnými lidmi, a které obsahuje hodně pravdy, a to, které vzniká mezi lehkovážnými a obyčejnými lidmi, kde je jen málo pravdy.

Vulgaris purgatio. Lat. Ve starém anglickém právu světské očištění, což je název pro ordál, který se odlišoval od očištění přísahou podle kanonického práva. 4 Bl. Comm. 342.

Vulgo concepti. Lat. V římském právu nemanželské děti. Levobočkové.

Vulgo quaesiti. Lat. V římském právu nemanželské děti, doslova děti z lidu, výsledek promiskuitního soužití. Děti, které se považují za děti bez otce.

W

W. Toto písmeno se používá jako zkratka pro „William“ (anglický král), „Westminster“, „west“ (západ) nebo „western“ (západní).

Wacreour. Práv. fr. Tulák, vagabund.

Wadia. Záruka, zástava. *Viz* Vadium; Fides facta.

Waftors. Kormidelníci námořních plavidel.

Waga. Ve starém anglickém právu váha. Hmotnostní jednotka pro sýr, sůl, vlnu atd., rovnající se 256 librám *avoirdupois* (v.t.).

Wage. Podle starého anglického obyčeje „dát záruku za splnění něčeho“. *Viz také* Wages.

Wage and hour laws. Zákony o maximální pracovní době a minimální mzdě. Konkrétně je to Zákon o spravedlivých pracovních podmínkách (Fair Labor Standards Act) z r. 1938, který upravuje mzdy, pracovní dobu a další pracovní podmínky. 29 U.S.C.A. § 201 a násl. *Viz také* Eight hour laws; Fair Labor Standards Act; Walsh—Healey Act.

Wage and price controls. Regulace mezd a cen. Státem regulovaný systém maximálních cen různého zboží a služeb a mezd za různé práce a v různých pracovních kategoriích.

Wage assignments. Srážka ze mzdy. Převod či srážka ze mzdy obvykle v souvislosti s dluhem nebo soudním rozsudkem. Tyto srážky jsou ve většině států upraveny zákonem. *Viz také* Assignment (Assignment for benefit of creditors).

Wage earner's plan. Plán uspokojení námezdních pracovníků. Druh částečného bankrotu, při kterém si vlastník ponechává majetek a po určité dobu vyplácí soudem stanovenou část dluhu pod dohledem soudu. *Viz* Zákon o bankrotu (Bankruptcy Code) Hl. 13 „Vyrovnání dluhů osobám s pravidelným příjmem“. *Viz* Bankruptcy proceeding.

Wage garnishment. Soudní obstavení mzdy. *Viz* Garnishment.

Wager. Sázka. Smlouva, již se dvě nebo více stran dohodne na vyplacení určité peněžní částky nebo převedení věci jedné ze stran, nastane-li nějaká nejistá událost, nebo když zjistí spornou skutečnost, a když strany nejsou na takové události zainteresovány, kromě toho, že z ní vyplývá možnost výhry či ztráty při sázce. Slovo „wagering“ je prakticky synonymem slov „gambling“ a „betting“, a tak se tyto výrazy používají v běžné řeči a v zákonech. *McDonald v. Bryant*, 238 Ark. 338, 381 S.W.2d 736, 738. *Viz také* Bet; Bookmaking; Gambling; Pari—mutual betting.

Wagering contract. Smlouva o sázce. Smlouva, v níž si strany stanoví, že vyhrají či prohrají, když nastane určitá nejistá událost, na níž nemají žádný zájem, kromě zájmu, který vyplývá z možnosti výhry či prohry. *Viz také* Wager.

Wager of battel. Soud soubojem. Tento zvláštní soud vedl v Anglii kromě jiných normanských zvyků Vilém Dobryvatel. Obžalovaný bojoval se žalobcem, přičemž se předpokládalo, že Bůh dá zvítězit tomu, kdo je v právu. 3 Bl. Comm. 337. Byl zrušen zákonem St. 59 Geo. III. c. 46.

Wager of law. Podle starého anglického zvyku dával obviněný dlužník zástavu a záruku toho, že ve stanovený den na veřejném přelíčení odpřisáhne, že dluh splatil, a současně s sebou přivede jedenáct svých sousedů (tém se říkalo kompurgátoři, očišťovatelé), kteří odpřisáhnou, že podle jejich názoru bývalý dlužník mluví pravdu. Tomuto zvyku se říkalo „wager of law“.

Wager policy. Pojištění nepřiměřeného rizika. *Viz* Policy of insurance.

Wages. Mzda. Odměna za námezdní práci. Odměna zaměstnancům za odpracovanou dobu nebo za vyrobenou produkci. Jakákoli forma odměny, která se vyplácí jednotlivci za poskytování osobních služeb v určitém časovém období. Patří sem plat, provize, placená dovolená, odstupné, prémie a přiměřený příspěvek na stravu, nájem, výplata v naturáliích, spropitné a další podobné výhody od zaměstnavatele v souvislosti s pracovním poměrem. *Ernst v. Industrial Commission*, 246 Wis. 205, 16 N.W.2d 867. Tento termín je třeba definovat široce, protože zahrnuje nejen pravidelnou výplatu peněz, ale i veškeré další odměny za poskytnuté služby bez ohledu na to, jak se vypočítávají. *Ware v. Merill Lynch, Pierce, Fenner & Smith, Inc.* 24 Cal. App.3d 35, 100 Cal. Rptr. 791, 797.

Real wages. Reálné mzdy. Mzda v penězích rozdělná podle cenového indexu. Reálné mzdy nejsou totéž co nominální mzdy, protože představují skutečnou kupní sílu peněz vyplacených pracovníkům. *Viz* Consumer Price Index. *Viz také* Compensation; Current wages; Front wages; Minimum wage; Salary; Tip.

Wagner Act. Wagnerův zákon. Federální zákon z r. 1935, který stanovil základní práva odborů. Zakázal zaměstnavatelům některé akce (např. pokus o donucení zaměstnanců zůstat mimo odbory) a tyto praktiky nazval „nečestnými pracovními praktikami“. Zřídil rovněž Federální úřad pro pracovní vztahy, který měl napomáhat při uplatnění nových pracovních zákonů. 29 U.S.C.A. § 151 a násl.

Wagonage. Tarif za přepravu zboží v jednom vagónu.

Wagonway. Vozovka. Část silnice mezi obrubníky chodníků, která slouží pro vozidla. *Delaware, L. & W.R. Co. v. Chiara, C.C.A.N.J.*, 95 F.2d 663, 666.

Waif. Odhozená věc. Odhozené věci jsou věci nalezené, na které si nikdo nečiní nárok. Rovněž kradené a odhozené zboží a věci, které zloděj odhodí na útěku v obavě před dopadením. Je třeba je odlišit od *bona fugitiva*, což jsou věci samotného pachatele, které tento odhazuje při útěku před spravedlností.

Wainable. Obdělávatelný. Ve starých záznamech se tak označovalo to, co bylo možno orat, hnojit, obdělávat.

Wainage. Ve starém anglickém právu domácí zvířata a hospodářské nástroje, které patřili vesničanovi, zvláště nevolníkovi, od něhož se žádalo poskytování zemědělských služeb.

Wainagium. To, co farmář potřebuje k obdělávání půdy.

Wait and see doctrine. Doktrína „počkáme a uvidíme“. Jde o pravidlo, které umožňuje zhodnocení události, které nastanou poté, co vstoupí v platnost písemné právní úkony, které se týkají budoucího majetkového zájmu. Takže jestliže skutečně k nahodilé události, na kterou je vázáno čekatelství, dojde během stanoveného období, vlastnické právo bude právoplatné. *Three Rivers Rock Co. v. Reed Crushed Stone Co., Inc.*, Kdy., 530 S.W.2d 202, 206. Při určování, zda podmiňené vlastnické právo porušuje pravidlo o trvalé platnosti, mohou soudy na základě zákonů prozkoumat podmínky, za kterých došlo k nahodilé události, a nikoli (jak nařizuje pravidlo) to, jak vlastnictví vzniká. V některých státech se této doktríně říká doktrína druhého pohledu.

Waiting clerks. Úředníci v pohotovosti. Ve starém anglickém právu šlo o úředníky, jejichž povinností bylo čekat a držet službu u kancléřského soudu.

Waiting period. Čekací lhůta. Časové období, které musí uplynout, než je možno vynutit zákonné právo či nápravu. Období, během něhož není v platnosti pojistná smlouva. Jestliže například pojištění proti pracovní neschopnosti stanoví 30denní čekací lhůtu, pojištěnec bude muset být práce neschopný 30 dnů, a až poté se provede platba za ztrátu výdělků. V pracovním právu jde o období následující po oznámení o úmyslu vstoupit do stávků, během něhož nemůže stávka právoplatně začít. *Viz 29 U.S.C.A. § 158(d)*. *Viz také Cooling off period*. V právu cenných papírů je to období následující po registraci cenného papíru u Komise pro burzu a cenné papíry, během něhož nemůže být cenný papír prodáván veřejnosti.

Waive. v. Zřít se, upustit od něčeho, odmítnout, popřít, vzdát se nároku, výsady, práva, nebo příležitosti využít nějakou vadu či nedostatek. Dobrovolně se vzdát práva nebo nároku. Osoba se zřítá prospěchu, když se ho vzdává nebo ho popírá, nebo když odmítá nápravu, kterou poskytuje zákon za občanskoprávní či trestní delikt. Aby se mohla osoba „zřít“ práva, musí to udělat vědomě a musí si být vědoma toho, co činí. *Barnhill v. Rubin*, D. C. Tex., 46 F. Supp. 963, 966.

Waive. n. Ve starém anglickém právu ženský rod od slova „psanec“, žena postavená mimo zákon.

Waiver. Zřeknutí se práva. Vědomě a dobrovolně vzdání se známého práva nebo takové jednání, které potvrzuje závěr o vzdání se práva, nebo když osoba netrvá na splnění něčeho, co je oprávněna vynutit, nebo když má někdo zákonné či smluvní právo, a když s plným vědomím materiálních faktů jedná tak nebo trpí takové jednání, které není v souladu s tímto právem. Výslovné nebo konkludentní vzdání se zákonného práva. Doktrína spočívající na principu ekvity, kterou uznávají soudy. *Atlas Life Ins. Co. v. Schrimsher*, 179 Okl. 643, 66 P.2d 944, 948. Zřeknutí se práva je v podstatě jednostranné a je právním důsledkem nějakého aktu nebo jednání strany, proti níž působí a k jehož dovršení není potřeba žádného činu strany, v jejíž prospěch toto jednání směřuje. *Credit Ass'n v. Mahan*, Tex. Civ. App., 168 S.W.2d 903, 904. Může se

projevit činy, jednáním i pasivitou. *Concrete Engineering Co. v. Grande Bldg. Co.*, 230 Mo. App. 443, 86 S.W.2d 595, 608. Tento výraz se často používá v kontextu zřeknutí se práva na právního zástupce (např. poučení z rozhodnutí ve věci *Miranda*), nebo vzdání se určitých kroků v procesu trestního řízení (např. předběžného slyšení). Pro vzdání se práva je podstatný dobrovolný souhlas osoby. *Viz např. Fed. pravidla trestního procesu 44(a)* (Fed. R. Crim. P.). Výrazy „estoppel“ (procesní překážka) a „waiver“ (vzdání se práva) nejsou synonyma. „Waiver“ znamená dobrovolné vědomé vzdání se známého práva a „estoppel“ spočívá na principu, že když někdo vykoná čin, nebo pronesl prohlášení, jehož popření by bylo podvodem, protože další strana již na základě tohoto prohlášení jednala v důvěře v jeho pravdivost, je čestné a spravedlivé nepovolit mu popření svého činu či prohlášení. *Peloso v. Hartford Fire Ins. Co.*, 102 N. J. Super. 357, 246 A.2d 52, 58.

Express waiver. Výslovné, dobrovolné a vědomé vzdání se známého práva.

Implied waiver. Vzdání se práva je implikované, konkludentní, když strana provádí takovou činnost ve vztahu k další straně, která svědčí o úmyslu zřít se právo nebo výhod, k nimž je oprávněna, nebo když tato činnost není v souladu s žádným jiným čestným záměrem, než je záměr vzdát se práva, za podmínky, že u druhé strany takové jednání vyvolalo vlastní jednání na základě domněnky, že se jedná o zřeknutí se práva a tím si přivodila těžkosti či výdaje. Aby se mohl prokázat případ konkludentního vzdání se zákonného práva, musí existovat jasný, jednoznačný a rozhodný čin strany svědčící o takovém záměru, nebo činy, rovnající se odmítnutí práva. *Rosenthal v. New York Life Ins. Co.*, C.C.A. Mo., 99 F.2d 578, 579. *Viz také Estoppel*.

Zákony o pojišťovnictví. Podstata doktríny „vzdání se práva“ v zákonech o pojišťovnictví spočívá v tom, že, jestliže pojišťovatel zná skutečnosti, které tvoří překážku uplatnění primární odpovědnosti a uzná primární odpovědnost tím, že s pojistnou smlouvou zachází jako s platnou, nebude mu následně umožněno uplatnit tyto skutečnosti u soudu, když by se chtěl vyhnout své primární odpovědnosti.

Lien waiver. Zřeknutí se zadržovacího práva. *Viz saštatné heslo*.

Waiver by election of remedies, doctrine of. Doktrína vzdání se práva výběrem prostředků uplatnění práva, resp. opravného prostředku (nápravy). Tato doktrína se uplatní, když existují dvě nebo více možností nápravy, mezi nimiž je možno si vybrat, když existuje nekonzistentnost mezi těmito dostupnými nápravami, a když je podaná žaloba nebo se provede jiný právní úkon, kterým strana naznačí svou volbu mezi těmito nekonzistentními nápravami.

Waiver of claims and defenses. Zřeknutí se nároků a obrany. Termín z listin, smluv a dalších dokumentů, kde výstavce (plátce) či jiná povinná strana výslovně souhlasí, že nebude prosazovat proti nabyvateli práva žádné nároky ani obranu, kterou může případně mít.

Waiver of exemption. Zřeknutí se osvobození od daně. Klausule, která se vkládá např. do úpisů, a kterou se strana výslovně vzdává prospěchu, vyplývajícího ze zákonů osvobozujících limitované částky osobního majetku z daňové povinnosti a ze soudní exekuce, pokud jde o vynucení určitého dluhu nebo povinnosti.

Waiver of immunity. Vzdání se imunity. Zákonný prostředek, kterým svědek ještě před podáním svědectví může odmítnout základní právo, které mu zaručuje ústava — tj. že nikoho nelze v trestní věci nutit, aby svědčil proti sobě.

Waiver of premium clause. Ustanovení v pojistných smlouvách o zřeknutí se plateb pojistného v případě pracovní neschopnosti pojištěnce. Takové zřeknutí se plateb vstoupí obvykle v platnost až po určité době neschopnosti práce, např. po šesti měsících.

Waiver of protest. Vzdání se práva na směnečný protest. Souhlas indosanta směněky, že bude vázán povinnostmi indosanta, aniž uplatní své formální právo na protest v případě neproplacení, nebo nebude vyžadovat splnění závazku v případě směnek, proti kterým nelze podat protest.

Waiver of tort. Vzdání se práva na žalobu. Když se poškozená strana rozhodne, že bude s okolnostmi deliktu zacházet jako s konkludentně uzavřenou smlouvou, místo, aby podala žalobu o náhradu škody způsobené podvodem nebo jiným občanskoprávním deliktem, za který by mohla rovněž požadovat úplnou či částečnou náhradu.

Walapauz. Ve starém lombardském právu zahalení hlavy nebo tváře s úmyslem spáchat krádež.

Walensis. Ve starém anglickém právu Welšan.

Waleschery. Welšanství.

Waliscus. V anglosaském právu státní úředník.

Walkers. Lesníci, kteří se starali o přidělený kus lesa.

Walk out. Organizovaný odchod zaměstnanců z pracoviště kvůli pracovním neshodám se zaměstnavatelem. *Viz také Strike*.

Wall. Zeď. Ochranná stavba z kamene, cihel a jiného materiálu, která má chránit soukromí a bezpečnost a ohrazovat majetek. V právních normách se tento výraz vyskytuje ve spojení „společná zeď“, „příčka“ atd. *Viz také Spite fence*.

Common wall. Společná zeď. Zeď postavená za společné náklady vlastníků dvou sousedících pozemků, nebo zeď postavená jednou stranou, na kterou druhá strana získala společné právo.

Wallia. Ve starém anglickém právu násyp, val, břeh, molo nebo zeď v bažinaté oblasti jako ochrana proti moři.

Walsh-Healey Act. Federální zákon z r. 1936, který stanoví, že kontrahenti vlády nesmí svým zaměstnancům platit méně než minimální mzdu, musí dodržovat 8hodinovou denní a 40hodinovou týdenní pracovní dobu, nesmí využívat nucenou (trestaneckou) práci, nesmí zaměstnávat ženy mladší 18 a muže mladší 16 let a nesmí mít ve svých podnicích rizikové a nehygienické pracovní prostředí. 41 U.S.C.A. §§ 35–45.

Wampum. Na rozdíl od Francie nevydala Británie pro své kolonie žádné speciální mince. Nejstarším plátdem v Nové Anglii byl „vampum“, který vznikl nařizením massachusettského soudu v r. 1637. Wampum se skládal ze škeblí, kulek a skleněných korálků a nahrazoval téměř neexistující mince. Sloužil pro obvyklé každodenní transakce, avšak problémy nastávaly, když se jednalo o větší sumy. Jelikož Anglie nadále ignorovala potřebu plátdla, nařídil General Court v r. 1652 vydání první kovové měny pro anglicky mluvící Američany.

Wander. Bezcílně se potulovat sem a tam. *People v. Weger*, 251 C.A. 2d 584, 59 Cal. Rptr. 661, 667. *Viz Transient*.

Wanlass. Náhončí zvíře, který např. nadháněl jelena ke stanovišti pána, aby si ten mohl vystřelit.

Wantage. V námořním pojišťovnictví totéž co „ullage“ — manko v sudu či v jiné nádobě způsobené únikem.

Want of consideration. Nedostatek protihodnoty. V obecném právu smluvním znamená tento výraz naprostý nedostatek platné smluvní protihodnoty, zatímco „failure of consideration“ znamená nesplnění či nevyplacení dohodnuté protihodnoty. *Holm v. Woodworth*, Fla. App., 271 So.2d 167, 169. *Viz také Failure of consideration*.

Want of jurisdiction. Nedostatek jurisdikce nad osobou či předmětnou záležitostí. Chybějící soudní pravomoc, překročení pravomocí. *Evans v. Superior Court in and for City and County of San Francisco*, 14 Cal.2d 563, 96 P.2d 107, 116. *Viz také Lack of jurisdiction*.

Want of repair. Nedostatek oprav. Takový stav silnic, který je činí nebezpečnými nebo nevhodnými pro běžné cestování. *Adams v. Town of Bolton*, Mass., 297 Mass. 459, 9 N.E.2d 562, 565.

Wanton. Nedbalý, bezohledný, zlovolný, charakterizovaný výjimečnou bezohledností, bezohledně ignorující práva či bezpečnost jiných, nebo nedbající na následky. *In re Wegner*, C.C.A. Ill., 88 F.2d 899, 902. NedisCIPLINOVANÝ, nepoddajný, svévolně ignorující práva a city jiných a pod. Zlovolný a úmyslný. *Lubbock Bail Bond v. Joshua*, Tex. Civ. App., 416 S.W.2d 523, 525. V široce akceptovaném významu zahrnuje zvrácenost, která se projevuje promyšleným a nevyprovokovaným jednáním, bezohlednost při nerespektování práva a neomluvitelné jednání. *Botto v. Fischesser*, 174 Ohio St. 322, 189 N.E.2d 127, 130, 22 O.O.2d 380. *Viz také Reckless; Wanton act; Wantoness*.

Wanton act. Bezohledný čin. Čin provedný zlovolně a bez ohledu na práva jiných, svědčící o bezohledném nezájmu o život, zdraví, dobré jméno nebo majetková práva jiných. Tento termín je silnější než opomenutí nebo hrubá nedbalost, protože označuje bezohledné nedbání práv a bezpečnosti jiných nebo následků činu a ve svém důsledku se rovná úmyslnému trestnému činu. *Lustig v. U.M.C. Industries*, Mo. App., 637 S.W.2d 55, 58.

Wanton acts and omissions. Bezohledné činy a opomenutí. Činy či opomenutí, spáchané za takových okolností a takovým způsobem, že by se jich nedopustila průměrně inteligentní osoba, vedená obvyklým a přirozeným zájmem o blaho a bezpečnost svých spoluobčanů, ledaže by projevovala absolutní nezájem o škodlivý účinek či škodlivé následky svých činů či opomenutí. *Pupke v. Pupke*, 102 Colo. 337, 79 P.2d 290, 292. *Viz také Wanton act*.

Wanton and reckless misconduct. Bezohledné a lehkomyšlné jednání. Nastává, když osoba sice nemá v úmyslu způsobit škodu, avšak záměrně uskuteční nerozumný a nebezpečný čin, o jehož výsoce pravděpodobných škodlivých důsledcích ví, nebo by měla vědět. *Donnelly v. Southern Pac. Co.*, 18 Cal.2d 863, 118 P.2d 465, 469, 470. Zákon o odškodnění tento termín používá ve smyslu jednání, které vytváří závažné riziko poškození jiných a je záměrně provedené s vědomím

rizika a s nedbáním následků. *Palmer v. A. H. Robins Co., Inc.*, Colo. 684 P.2d 187, 214. *Viz také* Wanton misconduct.

Wanton conduct. Bezohledné jednání. *Viz* Wanton misconduct.

Wanton injury. Úmyslné poškození. Újma způsobená úmyslným a vědomým protiprávním jednáním nebo opomenutím, spočívajícím v zanedbání známé povinnosti s bezohledným nezájmem o následky. Musí jej doprovázet vědomí ohrožení jiných a neprovedení preventivních kroků s vědomím, že to pravděpodobně povede ke zranění (poškození). *Rainey v. State*, 31 Ala. App. 271, 17 So.2d 683, 686.

Wanton misconduct. Bezohledné protiprávní jednání. Jednání nebo opomenutí při bezohledném ignorování práv jiných spolu s vědomím, že takové jednání či opomenutí povede pravděpodobně k poškození jiných. *Swain v. American Mut. Liability Ins. Co.*, C.C.A. La., 134 F.2d 886, 887. Tímto termínem se označuje úmyslný protiprávní skutek provedený s ignorováním známého rizika nebo rizika, které je natolik zřejmé, že si je pachatel musel uvědomovat, a natolik veliké, že existovala vysoká pravděpodobnost způsobení škody jiným; obvykle jej doprovází vědomý nezájem o následky. *Goss v. Baltimore & O.R. Co.*, C.A. Pa., 355 F.2d 649, 651. *Viz také* Wanton and reckless misconduct.

Wanton negligence. Bezohledná nedbalost. Nedbalé a bezohledné ignorování práv jiných s vědomím, že jednání či opomenutí může mít za následek poškození jiných. *Craig v. Stagner*, 159 Tenn. 511, 19 S.W.2d 234, 236. *Viz také* Negligence; Recklessness.

Wantonness. Bezohlednost. Vědomé jednání či nesplnění nějaké povinnosti se znalostí stávajících podmínek a s vědomím, že v důsledku jednání či opomenutí může pravděpodobně vzniknout škoda či újma jiné osobě. *Mack v. Garrison*, 51 Ala. App. 453, 286 So.2d 857, 860. Bezohledností se dopustí osoba, která má povinnost vyvinout řádnou péči a úsilí, aby předešla poškození, avšak vědomě tak neučiní, ačkoli si je vědoma nevyhnutelných a pravděpodobných následků své pasivity. *Stout v. Gallemore*, 138 Kan. 385, 26 P.2d 573. Bezohledné a záměrné ignorování majetku, práv nebo bezpečnosti jiných s nepřímým úmyslem způsobit škodu a bez ohledu na následky pro druhé. Jde o více než jen o pasivní opomenutí, tj. o vědomé a úmyslné zanedbání povinnosti.

Wapentake. V anglickém právu teritoriální jednotka hrabství. Na severu označuje stovku (domácností). Název se odvozuje od „weapon“ (zbraň) a „take“ (vzít), což naznačuje, že se původně jednalo o správní jednotku, která měla rovněž vojenský charakter.

War. Válka. Konflikt mezi národy, státy a vládci nebo mezi občany téhož národa a státu, řešený pomocí ozbrojených sil. *Gitlow v. Kiely*, D.C.N.Y., 44 F.2d 227, 233. Boj silou mezi dvěma nebo více národy, vedený s libovolným cílem, nebo ozbrojený konflikt suverénních států, nebo vyhlášené a otevřené nepřátelství, nebo taková situace mezi národy, kdy došlo k přerušení mírových vztahů. *West v. Palmetto State Life Ins. Co.*, 202 S.C. 422, 25 S.E.2d 475, 477, 478. Válka neexistuje jen jako pouhý vojenský útok ozbrojených sil, pokud jí jako stav neuzná a neakceptuje stát, který je napaden, a to buď vyhlášením války nebo jiným aktem demonstrijícím takovou pozici. *Savage v. Sun Life Assur. Co. of Cana-*

da, D. C. La., 57 Supp. 620, 621. K tomu, aby byla „válka“, musí se suverén (nejvyšší moc) či kvazisuverén účastnit nepřátelských aktivit. *Pan American World Airways, Inc. v. Aetna Cas. & Sur. Co.*, C.A.N.Y., 505 F.2d 989, 1005.

Tento výraz, tak jak se používá v zákonech zakazujících nároky vůči Spojeným státům, jež vyplynou z vojenské aktivity pozemních a námořních sil či Pobřežní stráže v době války, zahrnuje jak nevyhlášenou, tak formálně vyhlášenou válku. *Morrison v. U.S.D.C. Ga.*, 316 F. Supp. 78, 79.

Articles of war. *Viz* samostatné heslo.

Civil war. Občanská válka. Válka, kterou mezi sebou vedou zneprátení občané jedné země nebo příslušníci jednoho národa.

Declaration of war. Vyhlášení války. *Viz* War.

Imperfect war. *Viz* Perfect war.

Laws of war. Válečné právo. Tímto výrazem se označuje odvětví mezinárodního práva, které obsahuje soubor pravidel a principů, které mají civilizované národy dodržovat při vedení otevřené války, např. vztahy s neutrálními zeměmi, blokáda, zajatci, kořist, příměří, klid zbraní, kapitulace, vyhlášení války a míru. Např. Ženevská konvence.

Mixed war. Smíšená válka. Jde o válku, kterou vede státní orgán na jedné straně a soukromé osoby na straně druhé.

Perfect war. Dokonalá válka. Situace, kdy je ve válce celý národ jedné země proti celému národu druhé země, avšak nepřátelské akce se omezují jen na určitá území, osoby a věci, se nazývá „nedokonalá válka“. *Bas v. Tingy*, 4 U.S. (Dall.) 37, 40, 1 L. Ed. 731.

Private war. Soukromá válka. Válka mezi soukromými osobami. Zákonně k ní může dojít při obraně, ale jinak ji občanská společnost neuznává.

Public war. Otevřená válka. Soubor silou o zahraniční zájmy mezi dvěma národy pod vedením jejich vlád. *Prize Cases*, 2 Black 666, 17 L. Ed. 459.

Solemn war. Vyhlášená válka. Válka, kterou veřejně a formálně vyhlásí jedna země druhé. *Bas v. Tingy*, 4 U.S. (Dall.) 37, 40, 1 L. Ed. 731.

War clauses. Ustanovení o válce. Článek I. § 8 (ustanovení 11–16) Ústavy USA stanoví, mezi jiným, že Kongres má právo vyhlášovat válku a povolávat vojska. *Viz* War power.

War crimes. Válečné zločiny. Zločiny spáchané zeměmi v rozporu s mezinárodním právem upravujícím válečné akce. Zločiny spáchané nacisty během 2. světové války byly souzeny v Norimberku jako válečné zločiny.

Ward. Stráž, ochrana, svěřenec. Volební, policejní a další administrativní část města, obvod, okrsek. Chodba, místnost, oddělení či jiný prostor věznice, nemocnice a podobné instituce. Osoba, zvláště dítě a nesvěprávná osoba, kterou soud svěří do péče a pod dohled poručníka nebo pečovatele. *Viz* Guardian; Guardianship.

Wardage. Ve starém anglickém právu peníze vyplácené strážci a hlídači.

Ward-fegh. anglosasky. Ve starém anglickém právu plat strážce nebo peníze, které se platily pánovi jako výkupné z jeho poručnictví.

Ward-horn. Ve starém anglickém právu povinnost držet strážce a hlídače s rohem, který troubil, když se stalo něco nenadálého.

Ward-in-chancery. Dítě pod dozorem kancléře.

Ward-mote. Ve starém anglickém právu soud se sídlem v jednotlivých městských částech (*ward*) Londýna.

Ward-penny. Ve starém anglickém právu peníze vyplácené šerifovi nebo kastelánovi za plnění jeho povinnosti hlídat a strážit zámek.

Wardship. Poručnictví, svěřenectví. Právo pána pečovat o osobu a pozemky nedospělého dědice až do 21 nebo 16 let, aniž skládal účty ze zisků. Při lenní povinnosti (*socage*) musel poručník skládat účty ze zisků, a poručníkem nebyl pán, ale takový nejbližší příbuzný dědice, na kterého nemohlo dědictví přejít a poručnictví končilo ve věku 14 let. Při nájmu (*copyholds*) byl poručníkem pán, ale musel zřejmě skládat účty ze zisků. *Viz* 2 Bl. Comm.67.

Wardship in chivalry. Svěřenec v poručnictví rytíře. To, co souvisí s držbou lenního majetku rytíře.

Wardship in copyholds. Pán je poručníkem svého nedospělého svěřence na základě speciálního zvyku.

Wards of admiralty. Svěřenci námořnictva. Tímto termínem se někdy označují námořníci vzhledem k jejich celkové marnotratnosti a uňáhlenosti: Třežba z právního hlediska nejsou nezpůsobilí k uzavírání smluv, s jejich smlouvami se zachází jako se smlouvami mezi zmocněncem a beneficiátem. Jestliže v takových smlouvách došlo k nespravedlnosti nebo k obětování práv námořníků, a není to kompenzováno nějakými výjimečnými výhodami, soud bude tyto transakce vykládat tak, že jde o nespravedlivý obchod, a proto musí být zrušen *pro tanto*. *Viz* *Garret v. Moore-McCormack Co.*, Pa., 317 U.S. 239, 63 S. Ct. 246, 251, 87 L. Ed. 239.

Wards of court. Soudem ustanovení svěřenci. Děti a nesvěprávné osoby, které soud svěří do péče poručníka.

Ward-staff. Ve starých zápisech konstáblovi nebo hlídačovi muži („posádka strážnice“).

Ward-wit. Ve starém anglickém právu osvobození od povinnosti hlídat. Osvobození od placení pokuty v případě, že na místě nebyl hlídač.

Warda. Práv. lat. Ve starém anglickém právu stráž, hlídání, ochrana, poručnictví. Schovanec, dítě v poručnictví.

Warden. Strážce. Ředitel věznice. V jednotlivých státech USA mají tento titul různí důstojníci vězeňské stráže.

Warden of the Cinque ports. V anglickém právu titul guvernéra nebo předsedy Cinque Ports (viz). Od r. 1978 zastává tuto funkci královna matka.

Wards and liveries. V anglickém právu název zápisového (deskového) soudu, zřízeného za vlády Jindřicha VIII. V r. 1660 byl zrušen. *Viz* Court of Wards and Liveries.

Warectare. Práv. lat. Ve starém anglickém právu podmínout nebo zorat půdu a pak jí nechat ležet ladem, aby si odpočinula.

Warehouse. Skladiště. Budova, kde se přijímá a skladuje zboží. *Carter v. Baumann*, C. C. A. Cal., 19 F.2d 855, 856. Termín lze použít k označení jakékoli stavby používané k dočasnému či dlouhodobému přechovávání a sklado-

vání zboží a materiálů. *In re Miller Land & Livestock Co.*, D. C. Mont., 56 F. Supp. 34, 35.

Warehouse book. Kniha zásob. Kniha, kterou obchodníci používají pro evidenci a účtování přijatého, expedovaného a skladovaného zboží.

Warehouseman. Podnikatel v oboru skladování. Majitel skladu, který přijímá a skladuje zboží jiných za odměnu a se ziskem. U.C.C. § 7–102. *State ex rel. and for Use and Benefit of Cawrse v. American Surety Co. of New York*, 148 Or. 1, 35 P.2d 487, 491. Jde o veřejné i soukromé podnikání, protože lze skladovat jak zboží patřící široké veřejnosti, tak soukromé zboží. Právní normy upravující práva a povinnosti majitelů skladů se nacházejí v Jednotném obchodním zákoníku U.C.C. § 7–201 a násl.

Warehousemen's lien. Zadržovací právo majitelů skladů. Právo zadržet zboží až do zaplacení skladovacích poplatků. *Viz* U.C.C. § 7–209, 7–210.

Warehouse receipt. Skladová stvrzenka. Příjemka. Doklad ve formě „stvrzenky, kterou vydává osoba, zabývající se skladováním zboží pro jiné“ U.C.C. § 1–201(45). Je dokladem vlastnického práva na zboží, které je na stvrzence uvedeno. § 1–210(15). Formu a obsah skladové stvrzenky viz v Jednotném obchodním zákoníku § 7–202. *Viz také* Field warehouse receipt.

Warehouse system. Systém celních skladů. Soustava státních skladů, kterým se říká celní skladiště, v nichž může dovozce umístit importované zboží, které pak bude v péči celníků a za skladování bude platit. Dvozní clo však zaplatí až po vyvezení zboží ze skladiště na domácí trh, přičemž zde existuje i možnost vyvézt zboží ze skladu a reexportovat je bez placení cla.

Bonded warehouse. Celní skladiště. Speciální druh soukromých skladů ke skladování zboží, z něhož se musí před expedicí zaplatit federální daň.

Warehousing. Skladování hypoték. Praxe hypotekárních bank podržet si hypotéky do doby, kdy se zlepší podmínky na trhu pro jejich prodej. Tímto termínem se označují rovněž situace, kdy korporace dá investičním bankám avízo o svém úmyslu vypsát nabídkové řízení, a banky pak mohou nakoupit akcie cílové společnosti ještě před zveřejněním nabídkového řízení, v důsledku něhož se zvýší kurs akcií. *Chiarella v. United States*, 445 U.S. 222, 234, 100 S. Ct. 1108, 1117, 63 L. Ed.2d 348.

Warning. Varování, výstraha, upozornění na nebezpečí. Rovněž protest proti vystavování se nebezpečí. Cílem varování je seznámit stranu s existencí nebezpečí, o němž neví, a tak jí umožnit se chránit. Když strana ví o nebezpečí, nemá varování žádný smysl a je zbytečné. Neexistuje povinnost varovat před rizikem, které je zjevné. *Wiseman v. Nortzern Pac. Ry. Co.* 214 Minn. 101, 7 N.W.2d 672, 675. Federální zákony vyžadují varovné nápisy na všech potenciálně nebezpečných výrobcích, oděvech, lécích, nástrojích a pod. (viz. např. 21 U.S.C.A. § 825.) *Viz také* Caveat; Caveat emptor.

Warnistura. Ve starých anglických zápisech souprava, zařízení, nábytek.

Warnoth. Starý anglický zvyk, podle něhož poddaný Castle of Dover, který nezaplatil nájem přesně na den, musel zaplatit dvojnásobnou částku. Když nezaplatil přesně podruhé, dlužil trojnásobnou částku atd.

War power. Válečné pravomoci. Pravomoc federace (USA) vést válku. *Brown v. Wright*, C.C.A.W. Va., 137 F.2d 484, 489. Tento termín zahrnuje všechny

aspekty národní bezpečnosti včetně ochrany vojenského materiálu a příslušníků ozbrojených sil. Přímé zasahování do svobod a majetkových práv, jakož i oklešťování ústavních záruk lze však zdůvodnit „válečnými pravomocemi“ jen tehdy, když je stát vystaven reálnému a bezprostředně hroziícímu nebezpečí. Schueller v. Drum, D.C. Pa., 51 F. Supp. 383, 387. Právo vyhlášovat válku patří Kongresu (čl. I, § 8 Ústavy USA) a prezident jako vrchní velitel má konečnou pravomoc v rozhodování o vedení války včetně taktiky a strategie (čl. II, § 1).

War powers resolution. Rezoluce o válečných pravomocích. Rezoluce Kongresu z r. 1973, přijatá navzdory prezidentskému vetu. Zakazuje výkonné moci zatahovat USA do konfliktů v zahraničí bez souhlasu Kongresu. Konkrétní ustanovení dávají prezidentovi právo vysílat vojenské jednotky do boje, aniž by žádal schválení Kongresu, jestliže jsou napadeny USA nebo jejich území. 50 U.S.C.A. § 1541—48.

Warrant. v. Zaručit, ve smluvním právu ubezpečit nebo se zavázat, že určitá skutečnost ohledně předmětné záležitosti je nebo bude taková, jak je představena (podána). V právu o převodech: zajistit vlastnické právo na prodaný majetek výslovným závazkem v převodní listině. Výslovné prohlášení, že vlastnický nárok nabyvatele je právně bezvadný a jeho vlastnictví nezrušitelné. Viz také Warrant.

Warrant. n. Příkaz, kterým výstavce směnky zplnomocňuje osobu zaplatit určitou částku. Plná moc pro výběrčího daní, která jej opravňuje vybírat daně, provádět exekuce a prodávat movitý a nemovitý majetek při nezaplacení daní. Příkaz městské rady nebo úřední osoby, jejíž povinností je schvalovat platnost a výši pohledávek vůči městu, aby pokladník vyplatil peníze z městského rozpočtu určené osobě, jejíž pohledávka byla řádně projednána a uznána. Roe v. Roosevelt Water Conservation Dist., 41 Ariz. 197, 16 P.2d 967, 970; State ex rel. Toomey v. State Board of Examiners, 74 Mont. 1, 238 P. 316, 328.

Viz také Land warrant; Possessory warrant; Probable cause; Search warrant; Share—warrant to bearer.

Arrest warrant. Zatykač. Písemný příkaz soudu jménem státu nebo jménem Spojených států, který se zakládá na stížnosti podané na základě zákona nebo na základě soudního rozhodnutí, adresovaný policistovi, aby zatkl nějakou osobu a předvedl ji před soudce. Pillsbury v. State, 31 Wis.2d 87, 142 N.W.2d 187, 190. Viz Federální prav. trestního říz. 4 a 9 (Fed. R. Crim. P.).

Forma zatykače. Zatykač musí být podepsán soudcem, musí obsahovat jméno obviněné osoby, nebo, když její jméno není známo, její popis, na jehož základě lze tuto osobu přiměřeně jistě identifikovat. Dále musí obsahovat popis provedení. Musí nařizovat zatčení obviněného a jeho předvedení před nejbližšího soudce. Fed. R. Crim. P. 4(c).

Vydávání. Jestliže ze stížnosti nebo z místopřísežného prohlášení, připojeného ke stížnosti, vyplývá, že existuje důvodná příčina domnívat se, že byl spáchán trestný čin a že ho spáchal obviněný, vydá příkaz k zatčení kterýkoli orgán, který je k tomu ze zákona oprávněn. Na žádost státního návladního se vydává místo zatykače předvolání. Na základě jedné stížnosti lze vydat i více zatykačů či předvolání. Nereaguje-li obviněný na předvolání, bude vydán zatykač. Fed. R. Crim. Proc. (Fed. prav. tr. říz.) P.4(a) Viz také Arrest; Probable cause; Search warrant; Warrantless arrest.

Bench warrant. Soudní zatykač. Viz Bench.

Death warrant. Příkaz k popravě. Příkaz vydávaný nejvyšším výkonným orgánem státu, adresovaný šerifovi nebo jinému příslušnému místnímu orgánu nebo řediteli věznic, v němž se nařizuje vykonat na odsouzeném trest smrti uložený soudem.

Distress warrant. Příkaz k zabavení. Viz Distress.

General warrant. Obecný příkaz. Příkaz k prohlídce nebo k zatčení, který neuvádí konkrétní osobu, jež má být zatčena, nebo konkrétní věc, jež má být zajištěna. Dokument, který v minulosti vydával úřad státního tajemníka v Anglii, k zatčení autora, majitele tiskárny a vydavatele (bez uvedení osob) oplzlých a pobuřujících pomluv konkretizovaných v příkazu. 22. dubna 1766 Dolní sněmovna odhlasovala, že tento příkaz je nezákonný a neplatný z důvodu jeho neurčitosti.

Interest warrant. Příkaz k výplatě úroků. Příkaz korporace na banku, aby vyplatila majiteli akcie úrok, na který má právo.

Landlord's warrant. Viz Landlord.

Land warrant. Viz samostatné heslo.

Outstanding warrant. Nevykonaný zatykač. Příkaz k zatčení, který ještě nebyl proveden.

Search warrant. Příkaz k prohlídce. Viz samostatné heslo.

Stock warrants. Záruka nákupu akcií. Certifikát, který opravňuje majitele k nákupu konkrétního počtu akcií v konkrétní dobu a za konkrétní cenu. Od akciových opcí se liší tím, že tyto se obecně vydávají zaměstnancům. U záruk k nákupu akcií jde obvykle o dlouhodobé opce, které jsou volně převoditelné, a v případě, že se na ně nakoupí akcie kótované na burze, jsou i veřejně prodavatelné. Viz také Stock (Stock rights).

Warrant creditor. Viz Creditor.

Warrant of arrest. Zatykač. Viz Arrest warrant.

Warrant of attorney. Advokátská plná moc. Listina adresovaná jednomu nebo více advokátům, v níž se zmocňují, aby se dostavili k určenému soudu a tam jménem osoby, která plnou moc vystavila, uznali rozsudek v soudní při o dluhu. Obvykle obsahuje i ustanovení, aby nepodávali žalobu, ani odvolání ani návrh na odložení výkonu rozhodnutí. Tato listina se obvykle vydává jako záruka, že bude splněn závazek uložený rozsudkem. Viz Judgment (Confession of judgment).

Warrant of commitment. Příkaz k vazbě. Písemný příkaz k uvalení vazby.

Warrant officers. Praporčíci. Skupina příslušníků armády, námořnictva, pobřežního a geodetického průzkumu, pobřežní stráže a letectva USA, kteří mají hodnost z titulu písemného příkazu, a nikoli důstojnického patentu.

Warrant of merchantability. Viz také Warranty.

Warrant to sue and defend. Plná moc k žalování a obhajobě. Podle staré anglické praxe jde o zvláštní plnou moc od Koruny, která zmocňuje adresáta ke jmenování advokáta, který ji bude zastupovat. 3 Bl. Comm. 25. Zvláštní zmocnění pro advokáta, aby podal žalobu, nebo aby stranu hájil v soudní při. Od používání těchto plných mocí se dnes upouští.

Warrant upon indictment or information. Příkaz vydatý na základě obvinění prokurátorem nebo velkou porotou. Viz Fed. prav. tr. říz. P.9 (Fed. R. Crim. P.). Viz také Indictment; Information.

Warrantee. Osoba, které je adresován příkaz nebo plná moc.

Warrantia chartae. Ve starém anglickém právu soudní příkaz osobě, která je soudně stíhána a nemůže se odvolat na záruku poté, co nabyla nemovitost se záruční klauzulí. V tom případě lze ručitele donutit, aby držiteli pomohl s obhajobou, nebo aby nesl náhradu škody, jestliže je k ní držitel odsouzen.

Warrantia custodiae. Starý anglický soudní příkaz pro poručníka osoby, pro niž spravoval půdu, která, když ji zakoupili předkové svěřence, byla ovšem vyňata z poručnictví. Příkaz proti ručiteli a jeho dědicům.

Warrantia diei. Soudní příkaz, předvolání k soudu pro osobu, která byla mezitím povolána do královské armády, takže se v uvedený den nemohla dostavit. Soudcům bylo nařizováno, aby to nepovažovali za neuposlechnutí soudního příkazu.

Warrantizare. Ve starém anglickém právu o převodech, ručit, zavazovat se v převodní listině. Obhajovat právní nárok postupitele.

Warrantizare est defendere et acquitzare tenentem, qui warrantum vocavit, in seina sua; et tenens de re warranti excambium habebit ad valentiam. Ručit znamená hájit a garantovat právo-platnost držby držitele, který požadoval záruku a držitel dostane podíl, odpovídající hodnotě záruky.

Warrantless arrest. Zatčení bez příkazu. Obecně je přípustné, jestliže má zatýkající policista důvodnou příčinu domnívat se, že zatýkaná osoba spáchala zločin nebo přečin, rovnající se rušení veřejného pořádku v jeho přítomnosti. Wong Sun v. U.S., 371 U.S. 471, 83 S. Ct. 407, 9 L. Ed.2d 441. Existuje-li důvodná příčina, nevyžaduje se k zatčení podezřelého zločince na veřejně přístupném místě zatykač. U.S. v. Watson, 423 U.S. 411, 96 S. Ct. 820, 46 L. Ed.2d 598. Viz také Arrest.

Warrantor. Ručitel. Dodavatel či jiná osoba, která dává nebo nabízí písemnou záruku, nebo které taková povinnost vyplývá ze zákona. 15 U.S.C.A. § 2301.

Warrantor potest excipere quod querens non tenet terram de qua petit warrantiam et quod donum fuit insufficiens. Ručitel může namítat, že osoba, která si stěžuje, nevlastní půdu, na kterou požaduje záruku, a že dar nebyl dostatečný.

Warranty. Záruka. Ujistění o pravdivosti nějaké skutečnosti. The Fred Smartley, Jr., C.A. Va., 108 F.2d 603, 606. Ujistění jedné smluvní strany, že existuje skutečnost, na kterou se druhá strana může spolehnout. Je určena k tomu, aby osvobodila druhou stranu od nutnosti zjišťovat si pravdivost všech skutečností sama. Svým účinkem se rovná závazku, že ručitel nahradí případné ztráty, jestliže se skutečnost, za kterou ručí, ukáže nepravdivou. Paccon, Inc. v. U.S., 399 F.2d 162, 166, 185 Ct. Cl. 24. Ujistění, že určité skutečnosti jsou přesně takové, jak jsou předkládány, a že s určitými konkrétními omezeními takovými i zůstanou. Za určitých okolností se záruka předpokládá, a v tom případě se jí říká „implikovaná“ záruka.

Obchodní transakce.

Výslovná záruka ve formě prohlášení prodejce zboží nebo implikovaná záruka ze zákona, která ručí za kvalitu a použitelnost daného zboží k danému účelu. Záruka je prohlášení či představení skutečnosti, které vydává prodejce zboží v rámci kupní smlouvy. Představuje záruku na prodáváný předmět a ručí za vlastnosti, kvalitu, vhodnost a vlastnické právo na zboží. Prodávající ujišťuje, že určité skutečnosti jsou nebo budou takové, jak je předkládá. Vasco Trucking, Inc. v. Parkhill Truck Co., 6 Ill. App.3d 572, 286, N.E.2d 383, 386. Ujistění prodávajícího, že prodané zboží má určité vlastnosti, a že prodávající má k tomuto zboží vlastnické právo. Viz také Magnuson—Moss Warranty Act; Privity; Promissory warranty; Special warranty.

Express warranty. Výslovná záruka. Ujistění při příležitosti uzavření kupní smlouvy, které je zahrnuto do písemných či ústních smluvních podmínek, jimiž se zaručuje kvalita a funkčnost (výkonnost) zboží. 1. Výslovná záruka prodávajícího se dává takto: a) potvrzení skutečnosti nebo ujistění prodávajícího kupujícím, které se vztahuje na zboží a které se stává součástí obchodní transakce, tvoří výslovnou záruku, že zboží bude odpovídat ujistění, b) popis zboží jako součást obchodní transakce představuje výslovnou záruku, že zboží odpovídá popisu, c) vzorek nebo model, který je součástí obchodní transakce představuje výslovnou záruku, že zboží jako takové bude odpovídat vzorku či modelu. 2. Pro vznik výslovné záruky není nezbytné, aby prodávající použil přímo slova „záruka“ nebo „garance“, nebo aby se vyjádřil v tom smyslu, že má konkrétní úmysl dát záruku, ovšem na druhé straně záruku netvoří pouhé potvrzení hodnoty zboží a vyjádření názoru prodávajícího nebo vychvalování a doporučení zboží. U.C.C. § 2—313. Písemné prohlášení vyplývající z prodeje vydávané spotřebiteli spotřebního zboží, kterým se výrobce, distributor nebo maloobchodník zavazuje zachovat anebo udržovat užitečnost nebo výkonnost spotřebního zboží nebo poskytnout kompenzaci, jestliže nebude splněn požadavek užitečnosti či výkonu. V případě vzorku či modelu jde o záruku, že zboží jako takové odpovídá vzorku či modelu. Pro vznik výslovné záruky není nezbytné použití formálních slov „záruka“ nebo „garance“, avšak jestliže se taková slova použijí, výslovná záruka vznikne. Pouhé potvrzení hodnoty zboží nebo vyjádření názoru či vychvalování a doporučení zboží netvoří záruku. Obč. zák. Kalifornie (Calif. Civil Code 1791.2).

Viz také Written warranty.

Extended service warranty. Záruka pozáručního servisu. Druh dodatečné záruky, která se prodává spolu s přístroji, motorovými vozidly a dalším spotřebním zbožím, a která pokrývá ty náklady na opravy, které nejsou pokryty standardní zárukou výrobce. Říká se jí rovněž smlouva o pozáručním servisu a rozšiřuje buď záruční lhůtu nebo rozsah možných závad. Continental Insurance v. Page Engineering, Wyo., 783 P.2d 641.

Full warranty. Plná záruka. Záruka plné výkonnosti, která pokrývá jak práci, tak materiál. Podle plné záruky musí ručitel bezplatně odstranit všechny nahlášené poruchy a špatné funkce spotřebního výrobku. 15 U.S.C.A. § 2304. Sroynej Limited warranty.

Implied warranty of merchantability or fitness for particular purpose. Implikovaná záruka obchodovatelnosti nebo vhodnosti či použitelnosti pro určitý účel. Ujistění vyplývající ze zákona, že prodané zboží je prodavatelne a vhodné pro účel, který je známý prodejci. a) Pokud to není vyloučeno nebo jinak změněno v kupní smlouvě, jde o implikovanou záruku, že zboží je prodavatelne, jestliže prodávající běžně obchoduje s předmětným zbožím. Podávání jídel a nápojů k přímé konzumaci na místě nebo jinde za úplaty je prodejem. Jednotný obchodní zákoník § 2-314(1), b) Když má prodávající v době uzavírání kupní smlouvy důvod znát konkrétní účel používání zboží a kupující spoléhá na schopnosti a názor prodávajícího při výběru vhodného zboží, existuje implikovaná záruka, že zboží bude vhodné pro daný účel, není-li to v kupní smlouvě vyloučeno nebo jinak změněno. Jednotný obch. zák. § 2-315. „Implikovaná záruka vhodnosti“ znamená, že když má maloobchodník, distributor nebo výrobce důvod znát určitý účel používání nějakého spotřebního zboží a kupující spoléhá na schopnosti a názor prodávajícího při výběru vhodného zboží, existuje implikovaná záruka, že zboží bude vhodné pro daný účel, a když se přístroj prodává v maloobchodní síti státu, existuje implikovaná záruka prodávajícího, že přístroj je specificky vhodný pro konkrétní potřeby kupujícího. Calif. Civil Code 1791.1

„Implikovaná záruka prodavatelnosti“ nebo „implikovaná záruka toho, že zboží je prodavatelne“ znamená, že spotřební zboží splňuje tyto podmínky: 1. Prodává se bez námitek na základě popisu v kupní smlouvě, 2. je vhodné pro ten účel, k němuž se obvykle používá, 3. je řádně zabalen a označeno, 4. odpovídá faktickému označení na obalu či nálepce. Obč. zák. Kalifornie, 1791.1.

Viz také *Fitness for particular purpose*; *Merchantability*; *Merchantable*.

Limited warranty. Omezená záruka. Písemná garance, která nesplňuje jednu nebo více z minimálních norem „plné“ záruky. 15 U.S.C.A. § 2303. Záruka omezená jen na práci nebo materiál a na určitou dobu, kterou obvykle vydávají prodejci použitých automobilů. *Srovnej Full warranty.*

Presentment warranties. Záruky při předložení. Záruka vyplývající ze zákona ohledně vlastnického titulu a důvěryhodnosti listiny, kterou dává osoba plátcí neboli akceptantovi při předložení listiny, na jejímž základě se provede platba nebo akceptace. Viz U.C.C. §§ 3-417(1), 3-418, 4-207(1).

Third-party beneficiaries of warranties. Viz *Privity.*

Transfer warranties. Převodní záruky. Záruka vlastnického titulu a důvěryhodnosti listiny, která vyplývá ze zákona, a kterou dává převoditel listiny nabyvateli nebo vzdáleným (nepřímým) nabyvatelům, jestliže se převod uskutečňuje indosací. U.C.C. §§ 3-417(2) & 4-207(2). Nabyvatel dokladu potvrzujícího vlastnický titul dává rovněž převodní záruky bezprostřednímu nabyvateli, když převádí doklad za úplaty. Viz U.C.C. § 7-507.

Warranty of title. Záruka vlastnického nároku. Při prodeji zboží existuje implikovaná záruka, že prodávající vlastní zboží, které nabízí k prodeji. 1. Za podmínky, uvedené v odstavci 2., musí kupní smlouva obsa-

hovat záruku prodávajícího o tom, že a) převáděné vlastnické právo je bezvadné a převod je zákonný a b) zboží se dodává nezátžené jakýmkoliv závazky a břemeny, o nichž kupující v čase nákupu neví. 2. Záruku podle odstavce 1. lze vyloučit nebo změnit jen konkrétními formulacemi nebo okolnostmi, z nichž může kupující vyvodit, že prodávající sám si nenárokuje vlastnické právo nebo že prodává jen takové právo a vlastnický nárok, jaký má on nebo třetí strana. 3. Není-li dohodnuto jinak, ručí prodejce, který běžně obchoduje s uvedeným zbožím, že zboží se dodává nezátžené právoplatnými pohledávkami třetí strany, ovšem kupující, který uvede prodávajícímu specifikaci, nesmí volat prodávajícího k odpovědnosti, jestliže zboží splňuje požadavky specifikace. U.C.C. § 3-312.

Written warranty. Písemná záruka. Písemné potvrzení skutečnosti nebo písemné ujistění v souvislosti s prodejem spotřebního výrobku, který dává prodávající kupujícímu, a který se vztahuje k povaze materiálu nebo k funkčnosti, a který potvrzuje, že materiál či funkčnost jsou bezvadné a budou takovými po určitou dobu, nebo písemný závazek, který dá v souvislosti s prodejem spotřebního výrobku prodávající kupujícímu, že mu výrobek vymění, nahradí, opraví nebo podnikne jiná nápravná opatření v případě, že výrobek nespĺní specifikaci uvedenou v závazku, který se jako písemné potvrzení, slib nebo závazek stává součástí obchodní transakce mezi prodávajícím a kupujícím, s výjimkou případů, že se výrobek prodává pro účely jeho opětovného prodeje. 15 U.S.C.A. § 2301. Viz také *Express warranty.*

Pojišťovnictví

Záruka v zákonech o pojišťovnictví se skládá z prohlášení pojištěnce o přesné materiální skutečnosti, na níž je závislá platnost pojišťovací smlouvy. Toto prohlášení pojištěnce v pojišťovací smlouvě, které nepřipouští jiný výklad, než na jakém se strany vzájemně dohodly, nebude závazné, pokud není přesně pravdivé. *Brotherhood of Railroad Trainmen v. Wood*, Tex. Civ. App., 79 S.W.2d 665, 668.

Prohlášení nebo závazek pojištěnce v pojistné smlouvě nebo jiném dokladu, který je součástí pojistné smlouvy, a které se smluvně vztahuje na pojištěné riziko. *Reid v. Hardware Mut. Ins. Co. of Carolinas, S.C.*, 252 S.C. 339, 166 S.E.2d 317, 321.

Affirmative warranty. Afirmativní záruka. V pojišťovacím právu mohou být záruky afirmativní a slibující. Afirmativní záruky jsou buď výslovné nebo implikované, ale obvykle se skládají z pozitivního představení skutečnosti nebo stavu věci v době uzavírání pojistné smlouvy nebo před ní. Jestliže jsou tyto skutečnosti nepravdivé, bez ohledu na jejich materiálnost vůči riziku, pojistná smlouva nevstoupila v platnost, protože pro pojistitele nepředstavuje smlouvu.

Express warranty. Výslovná záruka. Dohoda uvedená v pojistné smlouvě, v níž pojištěnec uvede, že jisté skutečnosti vztahující se k riziku jsou nebo budou pravdivé, nebo že došlo či dojde k jistým aktům, vztahujícím se ke stejnému předmětu.

Promissory warranty. Slibující záruka. Záruka, která vyžaduje splnění nebo opomenutí některých věcí nebo existenci určitých skutečností po vstupu pojistné smlouvy v platnost a v jejím průběhu, přičemž jejich porušení zruší pojistku. Viz také *Promissory warranty.*

Obecně

Construction warranty. Stavební záruka. Závazek nebo ujistění prodávajícího nebo stavební firmy, která uzavřela smlouvu o stavbě nového domu, že tento dům je vhodný pro zamýšlený účel: např. beže všech stavebních, elektrických, instalatérských atd. závad. Takovou záruku poskytují kupujícímu zákony mnoha států. Viz *Home Owners Warranty*; rovněž *Warranty of habitability.*

Continuing warranty. Pokračující záruka. Záruka, která se vztahuje na celé období platnosti smlouvy, např. závazek nájemce lodi, že loď bude ve stejné třídě kvality, v jaké byla při uzavírání smlouvy o nájmu.

Covenant of warranty. Viz *Covenant.*

Cumulation and conflict of warranties. Kumulace a konflikt záruk. Výslovné či implikované záruky se musí vykládat tak, že jsou vzájemně konzistentní a kumulativní. Když je ovšem takový výklad nerozumný, bude se určovat úmysl stran podle dominantní záruky. Při zjišťování úmyslu se uplatní tato pravidla: a) exaktní nebo technická specifikace potlačuje nekonzistentní vzorek či model nebo obecné formulace popisu, b) vzorek existujícího zboží potlačuje nekonzistentní formulace z popisu, c) výslovné záruky potlačují nekonzistentní implikované záruky s výjimkou implikované záruky vhodnosti pro určitý účel. U.C.C. § 2-317.

General warranty. Obecná záruka. Název záruční úmluvy v dokumentech, kterou dárce zavazuje sebe, své dědice atd. „garantovat a navždy hájit“ převáděné vlastnické právo nabyvatele, jeho dědiců atd. před právními nároky jakýchkoli osob. Když se poskytuje záruka jen na pohledávky osob, které se nárokují prostřednictvím dárce nebo jeho dědiců, říká se tomu speciální záruka.

Implied warranty. Implikovaná záruka. Nastává, když jí zákon vyvodí z podstaty transakce nebo z relativního postavení stran a průvodních okolností. *Great Atlantic & Pacific Tea Co. v. Walker*, Tex. Civ. App., 104 S.W.2d 627, 632. Viz také toto téma pod heslem „Commercial transactions“.

Lineal warranty. Záruka v přímé linii. Ve starém právu o převodech šlo o druh záruky, která nastala, když si dědic odvodil vlastnické právo na garantovanou půdu prostřednictvím nebo přímo z předka, který záruku poskytl.

Personal warranty. Osobní záruka. Záruka vyplývající ze smluvního závazku jedné strany, která se zavázala zcela nebo zčásti zaplatit dluh druhé strany třetí straně. *Flanders v. Seelye*, 105 U.S. 718, 26 L. Ed. 1217.

Special warranty. Speciální záruka. Záruční klauzule vkládaná do pozemkových listin, podle níž se dárce slavnostně zavazuje za sebe a své dědice, že „potvrdí a bude vždy hájit“ vlastnické právo nabyvatele a jeho dědiců na převáděné pozemky proti pohledávkám všech osob, které vnesou nároky prostřednictvím převoditele nebo jeho dědiců. Pokud se ručí proti pohledávkám všech osob uplatňujících nárok jakýmkoli způsobem, jedná se o obecnou záruku.

Warranty deed. Záruční listina. Viz samostatné heslo.

Warranty of fitness. Záruka vhodnosti. Záruka prodávajícího, že prodané zboží je vhodné pro konkrétní účel, k němuž je kupující hodlá použít. Viz rovněž *Implied warranty of fitness* v části „Commercial transactions“ výše.

Warranty of habitability. Záruka obyvatelnosti. Implikovaná záruka majitele, že pronajímané obytné prostory jsou řádně udržované a vhodné k obývání v době uzavírání nájemní smlouvy, a že takovými zůstanou po celou dobu nájmu. *Boston Housing Authority v. Hemingway*, 363 Mass. 184, 293 N.E.2d 831.

Podle „implikované záruky obyvatelnosti“, která se vztahuje na nové obytné domy, se stavitel nebo prodávající zaručuje, že vyhověl požadavkům stavebního zákona v dané oblasti, že stavba byla postavena odborně a je vhodná k obývání. *Duncan v. Schuster-Graham Homes, Inc.*, Colo. App., 563 P.2d 976, 977. Viz také *Habitability.*

Warranty deed. Záruční list. Doklad, v němž dodavatel poskytuje záruku na zboží. Obsahuje výslovné ujistění o vlastnickém nároku na převáděné zboží. V některých státech nařizují zákony použít v záruce konkrétní formulace. Obvyklým druhem ručení za vlastnický titul jsou záruka držby, tichého užívání, právo převádět, absence zatížení a obrana vlastnického nároku vůči veškerým pohledávkám. *Srovnej Quitclaim deed.*

Warranty, voucher to. Ručitel záruky. Ve starém anglickém právu jde o praxi, podle níž se ručitel povolával k soudu, aby hájil žalovanou stranu, které ručil.

Warren. Obora. Pojem z anglického práva označující místo chovu ptáků, ryb a volně žijících zvířat.

Výsada nebo právo udělované králem na zadržování zvířat a ptáků v oboře — zajíců, králíků, koroptví, bažantů atd. Rovněž místo, na které se tato výsada vztahuje.

Free warren. Výsada chovat zvířata a ptáky v oboře a pečovat tam o ně. 2. Bl. Comm. 39, 417. Výsada dávala držitelé výlučné právo lovit na území jeho obory a vylučovala z tohoto práva jiné osoby. 2 Bl. Comm. 39. Bylo zrušeno v r. 1971.

War risk insurance. Pojištění proti válečným rizikům. Viz *Insurance.*

Warsaw Convention. Varšavská konvence. Konvence přijatá ve Varšavě v r. 1929 obsahující pravidla mezinárodní letecké dopravy, včetně omezení odpovědnosti. USA jsou jednou ze smluvních stran konvence.

Warscot. V saském právu příspěvek na vyzbrojení armády.

Warth. Ve starém anglickém právu pravidelná platba, zřejmě tatáž co *ward-penny.*

Wash. Říční nebo mořská mělčina. Říční dno pokryté pískem, kameny, šterkem nebo balvany, které zanesly horské proudy až k ústí říčního kaňonu.

Wash bank. Podmývaný břeh. Břeh, který se skládá z takových materiálů, které může voda snadno erodovat, takže se může stát nebezpečným pro lidi cestující po silnici na břehu.

Washington, Treaty of. Washingtonská smlouva. Smlouva z 8. května 1871 mezi Velkou Británií a USA o některých sporných otázkách vyplývajících z války mezi severními a jižními státy Unie, o rybolovu v Kanadě a dalších otázkách.

Washout signal. Návěští o podemleté železnici. V železničářské terminologii jde o nouzový signál prikazující okamžité zastavení. *Stinson v. Aluminium Co. of America*, C.C.A. Tenn., 141 F.2d 682, 684.

Wash sale. Fingovaná koupě. Vyrovnávací protiobchod. Prodej a nákup stejného nebo podobného aktiva během krátkého období. Pro účely daně z příjmu se nemusí přiznávat ztráty z prodeje akcií, jestliže dojde k nákupu ekvivalentních akcií třicet dní před nebo třicet dní po termínu prodeje. I.R.C. § 1091.

Transakce, jejichž výsledkem není žádná změna vlastnictví. Ernst v. Hochfelder, 425 U.S. 185, 205, 96 S. Ct. 1375, 1386, 47 L. Ed.2d 668. Fiktivní obchod, který se na burze nepovoluje, při němž broker, který od jedné osoby dostane příkaz nakoupit určité množství konkrétních akcií a od druhé osoby dostane příkaz prodat určité množství stejných akcií, převede prostě akcie od jednoho příkazce na druhého a rozdíl si ponechá, místo toho, aby oba příkazy provedl jako separátní transakce a snažil se v obou případech o co nejlepší výsledek, jak to požadují pravidla burzy. Komise pro burzy cenných papírů takové transakce, které vytvářejí dojem aktivního obchodování s cennými papíry, zakazuje. 15 U.S.C.A. § 78(a)(1). Viz také Sale.

Wash transaction. Fingovaná transakce. Viz Wash sale.

Waste. Poškození. Zanedbávání. Aktivita nebo pasivita držitele půdy způsobující nepřiměřenou a nezdůvodněnou škodu držitelům dalších nemovitostí na tomto pozemku. Zneužití či destruktivní užívání majetku osobou, která ho má v právoplatné držbě. Zkažení či zničení půdy, budov, zahrad, stromů nebo jiného hmotného dědictví jejich držitelem ke škodě dědice nebo ke škodě vlastní. 2 Bl. Comm. 281. Camden Trust Co. v. Handle, 132 N. J. Eq. 97, 26 A.2d 865, 869. Destrukcce nebo podstatné snížení hodnoty statku osobou, která ho má v právoplatné držbě, ale která na něj nemá vlastnické právo. Nezdůvodněné nebo nesprávné užívání, zneužívání či zanedbání povinnosti ve vztahu k nemovitosti osobou, která ji má v právoplatné držbě, a které vede k jejímu podstatnému poškození. Neoprávněné jednání vlastníka nemovitosti, které vede k fyzickému poškození nemovitosti a k podstatnému snížení hodnoty, na níž mají vlastnický zájem další osoby. Pleasure Time, Inc. v. Kuss, 78 Wis.2d 373, 254 N.W.2d 463, 467. Tento pojem v sobě zahrnuje i zanedbání, jehož výsledkem je materiální škoda nebo ztráta majetku, nezahrnuje však běžné opotřebení majetku v důsledku věku a běžného používání během relativně krátkého časového období. First Federal Sav. & Loan Assn of Coffeyville v. Moulds, 202 Kan. 557, 451 P.2d 215, 220. Jde o porušení povinnosti zacházet s nemovitostmi takovým způsobem, aby se jim nezpůsobila škoda, a aby mohla nemovitost nepoškozená úmyslným či nedbalým jednáním připadnout osobám, které na ni mají vlastnický nárok. Camden Trust Co. v. Handle, 130 N. J. Eq. 125, 21 A.2d 354, 358. Zásadním rozdílem mezi pojmy „waste“ a „trespass“ je v tom, že v prvním případě způsobuje škodu osoba, která má majetek v právoplatné držbě. Camden Trust Co. v. Handle, 132 N. J. Eq. 97, 26 A.2d 865, 867, 869. Stará anglická doktrína říkala, že poškození je to, co mění podstatu a charakter pozemku bez ohledu na skutečnost, že se jednalo o zkažení.

Staré anglické trestní právo. Prerogativum Koruny dopouštět se poškození na pozemcích zločinců, např. bouráním jejich domů, vykořeněním jejich zahrad, zoráním jejich luk a vykáčením jejich stromů. 4 Bl. Comm. 385

Obecně

Ameliorating waste. Vylepšující poškození. Změna přirozených vlastností majetku nepovoleným konáním držitele, přičemž jde o skutek, který majetku přidává hodnotu a z kvalitňuje jej. Takové poškození se obvykle nestihá.

Commissive waste. Komisivní poškození. Aktivní neboli pozitivní poškození aktivní činností. Destruktivní konání, ne zanedbání. Stejně jako vědomé poškození (viz níže).

Double waste. Viz Double.

Equitable waste. Poškození podle ekvity. Poškození nemovitosti, která v budoucnu přejde na čekatele, které soudy neuznávají za poškození, ale které ekvita zakazuje nebo za ně poskytuje náhradu. Common law to definuje jako nespravedlivé zneužití výsady bez trestnosti za poškození a říká, že doživotní držitel, kterého nelze žalovat za poškození, se musí zdržet úmyslného, destruktivního, zlovolného a extravagantního poškození, jako např. bourání domů, kácení mladých stromků, okrasných keřů či stínících stromů.

Impeachment of waste. Žalovatelnost, trestnost poškození. Odpovědnost za spáchané poškození nebo žaloba o náhradu škody způsobené poškozením majetku ze strany držitele. Na druhé straně držba „imunní vůči poškození“ znamená, že držitele nelze volat k odpovědnosti za spáchané poškození.

Nul waste. „Žádné poškození“. Odpověď na žalobu, kterou se odmítá obvinění z poškození.

Permissive waste. Poškození z nedbalosti. Druh poškození pouhým zanedbáním. Například když nájemník neprovádí přiměřené opravy a údržbu, jaká se od nájemníka očekává.

Voluntary waste. Vědomé poškození. Aktivní neboli pozitivní poškození. Je přesným opakem poškození z nedbalosti, (permissive). Vědomé poškození je úmyslné ničení nebo odnesení něčeho, co je k nemovitosti připevněno a „poškození z nedbalosti“ je nedostatečná péče. Vědomé neboli komisivní poškození se skládá z poškození pronajatých prostor, nebo jejich části úmyslným či vědomým skutkem, jako je např. zbourání domu, vytrhání podlah, oken, kamen, dveří, polic a dalších věcí připevněných k nemovitosti a tvořících její součást. Opakem je „poškození z nedbalosti“.

Writ of waste. Viz samostatné heslo.

Waste-book. Záznamník. Kniha, kterou používají obchodníci pro zápis transakcí v tom pořadí, jak k nim docházelo, ještě před jejich zanesením do účetního deníku.

Wastel. Norma kvality chleba z nejjemnější bílé mouky. Chléb, zvaný *cocket*, byl téměř stejně kvalitní. Zákon z r. 1266 uvádí sedm druhů chleba.

Waste water. Odpadová voda. Voda, kterou její majitel vypouští jako nepotřebnou, která nezadržitelně mizí ze stok a kanálů oprávněného majitele. Rock Creek Ditch & Flume Co. v. Miller, 93 Mont. 248, 17 P.2d 1074, 1077. Voda ovšem není v právním smyslu „odpadová“, pokud zůstává na pozemku původního majitele.

Wasting asset. Vyčerpatelné aktivum. Přírodní zdroj s omezenou životností, a tudíž podléhající amortizaci a vyčerpání. Statek, který je vyčerpáván používáním. Příkladem jsou lesy, ropná a plynová naleziště, rudné žíly. Viz také Depletion; Wasting property.

Wasting property. Vyčerpatelný majetek. Patří sem taková majetková práva, jako je podíl na nájmu, dolovací práva, patentová práva, majetková práva k věcem, jejichž podstata se spotřebovává. Majetková práva k věcem, které se spotřebovávají při užívání nebo se opotřebovávají používáním, jako jsou stroje a zemědělské nářadí. In re Pennock's Will, 285 N.Y. 475, 35 N.E.2d 177, 178. Viz také Wasting asset.

Wasting trust. Vyčerpatelný svěřený majetek. Svěřený majetek, z něhož si poručník může vzít část jistiny, aby doplnil svůj nedostatečný příjem. Svěřený majetek, jehož podstata se postupně spotřebovává (když se například skládá z vyčerpatelných aktiv).

Wastors. Ve starých zákonech zloději.

Watch. v. Hlídat, strážit, chránit bezpečnost, pořádek a klid.

Watch. n. Hlídky. Oddíl lodní posádky. Na moři se posádka rozdělí na dvě hlídky – levobok a pravobok, každá se svým velitelem. O'Hara v. Luckenbach S.S.Co., 269 U.S. 364, 46 S. Ct. 157, 160, 70 L. Ed. 313. Rovněž část dne, po kterou jsou posádka a důstojníci ve službě. Podle starodávného anglosaského zvyku nesměla doba služby ve hlídce překročit 4 hodiny. The Denali, C.C.A. Wash., 105 F.2d 413, 416. Viz také Lookout.

Watch and ward. „Watch“ ve významu stát na stráži v noci. „Ward“ znamená hlídat ve dne.

Watchman. Hlídač. Osoba, jejíž povinností je hlídat, patrolovat a dozírat na budovu, skupinu budov či jiný majetek.

Water. Voda. Jako pojem označující tovar či předmět vlastnictví má stejný význam jako v běžném jazyce, ale v dalším smyslu a zvláště v množném čísle může označovat vodstvo, jako je řeka, jezero, oceán nebo masu vody, např. ve výrazech „cizí vody“ „mezinárodní vody“ atd.

Viz také Flood water; High water line or mark; Implied reservation of water doctrine; Inland waters; Intermittent stream; Low-water mark; Waste water.

Backwater. Viz samostatné heslo.

Coast waters. Viz samostatné heslo. *Developed water.* Voda přivedená na povrch, kterou může používat strana, která má na to právo.

Flood waters. Zátopové vody. Povodeň. Voda, vystoupivší z břehů ve velkém množství a neregulované tekoucí po přilehlých pozemcích. Skutečnost, že si taková bloudící voda dělá vlastní koryta, průrvy a proláčky, nemá vliv na její charakter „zátopové vody“, ani nepřidává novému toku charakter přirozeného „vodního toku“. Everett v. Davis, Cal.App., 107 P.2d 650, 654, 655. Viz také Flood.

Foreign waters. Cizí vody. Vody patřící jiné zemi, podléhající jiné jurisdikci, na rozdíl od „domácích vod“.

Inland waters. Vnitrozemské vody. Viz samostatné heslo

Navigable waters. Splavné vody. Viz samostatné heslo.

Percolating waters. Prosaková voda. Voda, která protéká půdou pod povrchem země, nemá stálé koryto a netvoří součást povrchového či podzemního toku. Může jít o dešťovou vodu, která pomalu prosakuje přes půdu, nebo o vodu, která prosakuje přes dno či břehy

vodního toku, a která již opustila tok, jakož i další voda, která se oddělila od toku. Voda, která prosakuje přes půdu pod povrchem, nemá stálé koryto, nebo je její tok neznámý a nejvíce na povrchu žádné známky, takže ji lze objevit jen výkopem. C&W Coal Corp. v. Salyer, 200 Va. 18, 104 S.E.2d 50, 53.

Private waters. Soukromé vody. Nesplavné toky či jezera, nepřístupné široké veřejnosti, které jsou v plném vlastnictví jedné nebo více osob.

Public waters. Veřejné vody. Vody přizpůsobené k plavbě nebo vody, k nimž má přístup široká veřejnost, na rozdíl od umělých jezer, rybníků a dalších vodních ploch v soukromém vlastnictví nebo podobných přírodních vodních zdrojů ve výlučném vlastnictví jedné či více osob.

Subterranean waters. Podzemní vody. Voda, která se nachází úplně pod povrchem země a která prosakuje na povrch, aniž by měla stálé řečiště či koryto (prosaková voda), nebo která má stálé koryto, ale není vidět, nebo která leží v podzemí, jako např. podzemní jezero.

Surface waters. Povrchová voda. Voda rozlévající se po povrchu země, ještě než vytvoří přirozený vodní tok. Kírkpatrick v. Butler, 14 Ariz. App. 379, 483 P.2d 790, 794. Na rozdíl od přirozených toků, jezer a rybníků se povrchová voda rozlévá po povrchu země, nesleduje přesný tok či koryto a soustřeďuje se maximálně do močálů a mokřin. Vzniká při dešti a při tání sněhu, ovšem za povrchovou vodu lze považovat i zátopovou vodu, která se oddělila od hlavního toku. Vodu z dešťů a tání sněhu si majitel pozemku může zabavit až do místa, kdy taková voda dosáhne určité přesněji definovatelné koryto, v němž obvykle teče spolu s jinými vodami, nebo do místa jejího vtoku do jezera nebo rybníka, protože poté přestává být povrchovou vodou a stává se vodním tokem, jezerem anebo rybníkem. Bohaty v. Briard, 219 Neb. 42, 361 N.W.2d 502, 506.

Surplus water. Přebytečná voda. Voda stékající ze zavlažené půdy, voda, která se nespotebovala v procesu zavlažování, voda, kterou nepojme zavlažená půda.

Territorial waters. Teritoriální vody. Viz samostatné heslo.

Tide waters. Přílivové a odlivové vody. Viz Tide.

Water-bayley. Úředník, který se uvádí v zákonech kolonie New Plymouth (1671). Jeho povinností bylo vybírat daně za ryby ulovené ve vodách kolonie. Zřejmě prvotní forma *water-bailiff*.

Water course. Vodní tok. Viz samostatné heslo.

Water front. Příbřežní pozemek. Pozemek, případně i s budovami, počínající u vody.

Water-gage. Stavídko, molo nebo břeh bránící přetečení vody. Rovněž nástroj na měření vody.

Water-gang. Saské slovo označující příkop odvádějící vodu, např. z bažin.

Water-gavel. Ve starých spisech poplatek za chytání ryb či za jiný užitek z řeky či jezera.

Water-logged. Ztěžklý, prosáklý vodou. Plavidlo je prosáklé vodou, když se stane neovladatelným v důsledku průniku vody.

Water-mark. Vodoznak nebo vodní značka. Viz samostatné heslo.

Water power. Vodní energie. Vodní síla, na niž má právo vlastník říčního břehu, se skládá ze spádu toku v jeho přirozeném stavu při přechodu přes jeho pozemek nebo po jeho hranicích nebo, jinými slovy, pozostává z rozdílu úrovně nadmořské výšky v místě, kde se vodní tok poprvé dotýká pozemku, a úrovně nadmořské výšky v bodě, kde voda pozemek opouští. Využití vody k práci znamená její navedení na vodní kolo, kde se síla toku přemění na nějakou jinou energii. *Holyoke Water Power Co. v. American Writing Paper Co.*, D. C. Mass., 17 F. Supp. 895, 898.

Water rights. Vodní práva. Zákonné vlastnické právo na využívání vody nebo přirozeného proudu, nebo vody dodávané z kanálu či stoky pro obecné či specifické účely, jako je zavlažování, těžba, výroba energie a domácí využití, a to v plné kapacitě nebo její přesně změřenou část nebo během určitého období. *City of Los Angeles v. City of Glendale*, Cal. App., 132 P.2d 574, 584. Právo užívání vodního proudu, spočívající v právu na soukromé vlastnictví k vodnímu toku. Právo odvést vodu z jejího přirozeného toku pomocí umělých prostředků a využít ji. *Ronzio v. Denver & R.G.W.R. Co.*, C.C.A. Utah, 116 F.2d 604, 605. Nebudou-li poškozena práva dalších uživatelů vody, zahrnuje i právo měnit místo odvedení, uchovávání a užívání vody. *Lindsey v. McClure*, C.C.A.N.M., 136 F.2d 65, 70. Bylo rovněž prohlášeno za nemovitý majetek, který lze prodávat a převádět nezávisle na pozemku, na němž se využívalo. *Federal Land Bank of Spokane v. Union Cent. Life Ins. Co.*, 54 Idaho 161, 29 P.2d 1009, 1011. *Viz také* Artificially developed water; Common enemy doctrine; Drainage rights; Excess or surplus water; Implied reservation of water doctrine; Littoral rights; Mill privilege; Overlying right; Reasonable use theory; Riparian rights.

Waterscape. Akvadukt.

Waters of the United States. Vody Spojených států amerických. Všechny toky a jezera v USA splavné pro obchodní účely a takové, jejichž regulace napomáhá obchodu. *Viz také* Territorial waters.

Water course. Vodní tok. Řečiště. Plynoucí proud vody, přirozený vodní tok napájený z přírodních nebo jiných zdrojů včetně řek, potoků, toků a potůčků. Musí jít o proud tekoucí obvykle jistým směrem, i když nemusí téci neustále a někdy může vysychat. Musí mít stále řečiště s dnem a břehy. Obvykle ústí do jiného proudu nebo jezera. Musí jít o něco více, než jen o povrchový odtok ze zátopy nebo jiné mimořádné příčiny. *Duckworth v. Williams*, 238 S.W.2d 234, 386 S.W.2d 234, 235. Vodní tok v právním smyslu tohoto slova se neskládá jen z proudu tekoucího mezi břehy, které tvoří řečiště. Zahrnuje i situace, kdy se při vysokém stavu vody proud vyleje z břehů a protéká přilehlými pozemky v širším, avšak pořád definovatelném proudu. *Atchison, T & S.F. Ry. Co. v. Hadley*, 168 Okl. 588, 35 P.2d 463, 466. Voda protékající pod zemí známým a snadno definovaným korytem není prosaková voda, protože tvoří „vodní tok“ a řídí se zákony, které se vztahují na povrchové proudy, a nikoli zákony upravujícími prosakové vody. *Bull v. Siegrist*, 169 Or. 180, 126 P.2d 832, 834. *Viz také* Ancient water course.

Natural water course. Přirozený vodní tok. Přirozený proud tekoucí v konkrétním řečišti nebo korytu vytvořeném okolní přírodou, což jej odlišuje od „umělého vodního toku“, který je dílem člověka (např. stoka nebo kanál).

Water district. „Vodní okres“. Oficiální geografické území, kde se provádí dodávka vody.

Watered stock. Rozředené akcie. Akcie, které korporace vydá za nižší než průměrnou protihodnotu. Akcie, které korporace vydá jako plně zaplacené, i když plná částka nominální hodnoty zaplacená fakticky nebyla. Akcie, které se vydávají jako prémie bez protihodnoty nebo se vydávají za menší než nominální hodnotu, nebo se vydávají za pracovní zásluhy, osobní služby nebo za protihodnotu, která je nižší než nominální.

Water-mark. Vodoznak. Vodní značka. Značka označující nejvyšší a nejnižší úroveň vody. Viditelný symbol v bankovce nebo cenném papíru, který lze vidět proti světlu. Používá se k identifikaci výrobce papíru nebo jako znak pravosti některých dokladů, např. šeků a kolků.

High-water mark. Značka nejvyšší vody. Tentový výraz se správně používá v kontextu přílivu, kde označuje linii pobřeží, kam dosahuje nejvyšší příliv. V kontextu umělých jezer a rybníků vytvořených přehradami označuje úroveň, kam může z přehrad vypouštěná voda dosahovat za normálních okolností. Značka nejvyšší vody na řekách, kde nepůsobí příliv, označuje úroveň, do níž voda zaplavuje půdu na dostatečně dlouhou dobu k tomu, aby jí zavlila vegetace a ničila její zemědělskou hodnotu.

Low-water mark. Značka nejnižší vody. Linie pobřeží, kam klesá voda při nejnižším odlivu. Na řece je to bod, kam klesá hladina řeky.

Water ordeal. Vodní ordál. *Viz* Ordeal.

Waterway. *Viz* Water course.

Waveson. Ve starých spisech se tímto výrazem označovalo zboží, které po srážce plulo na vlnách. *Viz* Flotsam.

Wax scot. Vosková daň. Daň na voskové svíčky v kostelích. Platila se dvakrát ročně.

Way. Cesta, průchod, silnice. V odborné právní terminologii *právo* průchodu přes pozemek. *Viz také* Easement.

Private way. Soukromá cesta. Právo průchodu přes pozemek jiného. V dalším významu jde o cestu vybudovanou na náklady soukromých osob, nikoli však k jejich výlučnému používání.

Right of way. Právo průchodu či průjezdu. *Viz* samostatné heslo.

Way of necessity. Právo nezbytného průchodu či průjezdu. Nastává, když je postoupený pozemek úplně obklopen pozemky postupitele, nebo částečně pozemky postupitele a ve zbylé části pozemky cizích osob. *Cole v. Wanamaker*, 296 A.2d 329, 332. Zákon z těchto skutečností vyvozuje, že cesionáři bylo poskytnuto právo průchodu a průjezdu přes pozemky postupitele spolu s pozemkem. Nevzniká, když může osoba dosáhnout veřejné cesty přes své pozemky. Vyplyvá ze zákona, který uznává nezbytnost, a zaniká, když tato nezbytnost zmizí. Rozsah práva nezbytného průchodu a průjezdu je takový, jakého je zapotřebí k úplnému a prospěšnému využití pozemku, k němuž se toto právo implikovaně váže. *New York Cent. R. Co. v. Yarian*, 219 Ind. 477, 39 N.E.2d 604, 606.

Way-bill. Nákladní list. Písemný dokument vystavený přepravcem, uvádějící místo odeslání a určení, odesílatele a příjemce, popis zboží a dopravní náklady. V případě právního sporu mezi přepravcem a příkazcem slouží jako důkaz. *Viz také* Bill of lading.

Way-going crop. Obilí zaseté nájemcem v době nájmu, které dozraje až po jeho uplynutí. V nepřítomnosti výslovné opačné dohody má nárok na obilí nájemce.

Wayleave. Povolení k průchodu. Právo průchodu přes nebo skrze pozemek pro účely přepravy a těžby v dole nebo lomu. Jde o druh práva průchodu a průjezdu a vzniká výslovným udělením nebo výhradou ve smlouvě.

Waynagium. Hospodářské nářadí.

Ways and means. V kontextu zákonodárského sboru jde o výbor („Ways and Means Committee“), jehož úkolem je hledat a posuzovat způsoby, jak získat pro stát nové příjmy, jak zavádět, resp. zvyšovat daně a odkud brát prostředky požadované vládou. V Kongresu je to stálý výbor Sněmovny reprezentantů, odpovídající za finanční zákonodárství.

W.D. Zkratka pro „Western District“ (západní distrikt). Např. U.S. District Court for Western District of Kentucky = federální distriktní soud v západním distriktu státu Kentucky.

Weald. Sasky. Les, lesnatá část krajiny.

Wealreaf. Ve starém anglickém právu vyloupení hrobu.

Wealth. Bohatství. Velké množství majetku, aktiv, cenných papírů a pod. Stav hojnosti finančních zdrojů a majetku. Veškeré materiální věci uspokojující lidské potřeby, tužby a vkus, které mají směnnou hodnotu, a které byly získány lidskou prací, tj. které byly pomocí práce vytěženy ze země nebo moře, vyrobeny ze surovin, přizpůsobeny potřebám nebo vypěstovány. Souhrn všech materiálních a nemateriálních statků určených k uspokojování jistých potřeb, které lze získat jen prací a které jsou předmětem obchodování.

Weapon. Zbraň. Útočný nebo obranný bojový nástroj používaný nebo určený k ničení, obraně, vyhrožování nebo zraňování osob. Tento termín se používá zejména v zákonech zakazujících nošení a používání „skrytých“ nebo „smrtících“ zbraní. *Viz také* Dangerous weapon; Deadly weapon; Offensive weapon.

Wear or weir. Velká přehrada nebo ohrada přes řeku, postavená z kolů spojených sítí nebo proutím, na lov ryb nebo náhon proudu k mlýnu.

Wear and tear. Opotřebování. Přirozené opotřebování znamená snížení hodnoty běžným a přiměřeným užíváním předmětu. *Viz* Depreciation.

Wearing apparel. Oděv. Tak jak se tento pojem používá v zákonech, označuje nejen svrchní oděv, ale i všechny další součásti oděvu včetně spodního prádla. *Arnold v. U.S.*, 147 U.S. 494, 13 S. Ct. 406, 37 L. Ed. 253. Veškeré součásti oděvu, které nosí lidé při zaměstnání a v běžném životě v místě svého bydliště. *In re Steimes' Estate*, 150 Misc. 279, 170 N.Y.S. 339.

Webb-Pomerene Act. Federální zákon z r. 1918, který vyjímá vývozní společnosti ze zákazů obsažených v antimonopolních zákonech, jestliže splníly jisté podmínky. Zákon uplatňuje Federální komise pro obchod.

Wed. Sasky. Dohoda. Závazek.

Wedbedrip. Sasky. Ve starém anglickém právu služba, kterou poddaní vykonávali pro svého pána při sběru úrody.

Wedlock. Manželství, „manželské lože“.

Week. Období sedmi po sobě následujících dní. Někdy se počítá jako období počínající nedělí a končící sobotou. *Viz* Leach v. Burr, 188 U.S. 510, 23 S. Ct. 393, 47 L. Ed. 567. Výraz „two weeks“ (dva týdny) znamená čtrnáct dní. *Fisher v. Booher*, 269 Ky. 501, 107 S.W.2d 307, 309.

Week-work. Za feudalismu povinnost poddaného pracovat po většinu roku dva—tři dny a v letních měsících čtyři—pět dnů pro svého pána.

Wehading. Ve starém evropském právu soudní souboj, duel, soud soubojem.

Weighage. V anglickém právu daň nebo poplatek za vážení zboží. Za vážení vlny se platil specifický poplatek, jemuž se říkalo „tronage“, a za vážení ostatních zemědělských produktů se platila „pesage“.

Weight. Váha, hmotnost. V přeneseném smyslu vliv, účinnost, schopnost ovlivnit myšlení či jednání. Tlak působící směrem dolů pod vlivem zemské tíže nebo hmotnost věci vážené na váze.

Gross weight. Hrubá hmotnost. Brutto. Celková váha zboží i s obalem.

Net weight. Čistá hmotnost. Netto. Váha zboží bez obalu.

Weight of evidence. Váha, síla důkazů. Převažující síla důvěryhodných důkazů předložených soudu ve prospěch jedné strany. Jednoznačně ukazuje porotě, že má vynést výrok ve prospěch strany, která nesla břemeno dokazování, jestliže po zvážení důkazů shledá důvěryhodné důkazy jedné nebo druhé strany silnějšími. Síla důkazů není matematickou záležitostí a závisí na jejich schopnosti vyvolat přesvědčení. *Viz také* Burden of proof; Preponderance of evidence.

Welfare. Prosperita, blaho, zdraví, štěstí, nepřítomnost jakéhokoliv zla.

Welfare clause. Ustanovení ústavy (čl. I § 8), které umožňuje federaci přijímat zákony v zájmu všeobecného blaha lidu. Je základem pro výkon pravomocí nezbytných k realizaci Ústavy.

Well. adj. Spolehlivě. V námořním pojišťovnictví se tento pojem při ručení za stav lodi používá k označení bezpečnosti a spolehlivosti plavidla. Ve starých právních knihách a dokumentech dobrý, dostatečný, právně bezvadný, nenapadnutelný. Antonymem je „ill“.

Well. n. Studna. Jáma nebo šachta v zemi k získání nějaké tekutiny, jako je voda, ropa, slaná voda nebo zemní plyn z podzemního zdroje. Ve volnějším výkladu jakákoli šachta vykopaná do země, nebo válec zasazený do takové šachty nebo šachta v dole. *Seismograph Service Corporation v. Mason*, 193 Okl. 623, 145 P.2d 967, 970.

Well knowing. Vědomý. Odborný právní výraz pro označení úkonu vykonaného vědomě, jehož se užívá v žalobě. *Viz* Scienter.

Welshing. Sázkový podvod. Přijetí peněžní částky nebo cenné věci a závazek vrátit je spolu s výhrou, jestliže je nějaká událost (např. výsledek dostihů) jistým způsobem ovlivněna. Tedy úmyslně podvést sázejícího při přijímání sázky. Tento trestný čin se v common law právu nazýval „larceny“.

Welsh mortgage. *Viz* Mortgage.

Wend. Ve starých záznamech velký pozemek. Úřední obchůzka. Soudní obvod.

Wer. *Viz* Amendment.

Wera or were. Odhad ceny člověka, zvláště zavražděného. V anglosaském trestním právu měl život každého člověka svou hodnotu, které se říkalo „were“ neboli „capitis aestimatio“.

Weregelt thef. Sasky. Ve starém anglickém právu lupič, který se mohl vykoupit.

Weregild or wergild. Cena za usmrcení nebo jiný hrůzný čin na lidech, která se platila částečně králi za ztrátu poddaného, částečně pánovi za ztrátu nevolníka a částečně nejbližším příbuzným oběti. V anglosaském právu se částka kompenzace lišila podle společenského postavení zavražděného.

Werelada. Očištění z obvinění přísahou několika osob stejného společenského postavení jako byl obviněný.

Werp—geld. V kontinentálním právu podíl pojišťovny na škodě vzniklé shozením nákladu do moře.

WESTLAW. Počítačový právní výzkum prováděný společností West Publishing Company. Umožňuje přímý počítačový přístup do databáze právních informací, obsahující rozhodnutí federálních soudů a soudů jednotlivých států, zákony a další právní dokumenty a právní literaturu.

Westminster. Město v sousedství Londýna, kdysi sídlo nejvyšších soudů království.

Westminster Confession. Dokument obsahující prohlášení náboženské doktríny, které bylo vypracováno na konferenci britských a kontinentálních protestantských duchovních v r. 1643 ve Westminsteru, a které se poté stala základem Skotské presbyteriánské církve.

Westminster the First, Statute of. Zákon Eduarda I., A.D. 1275. Zákon, který zasloužil název zákoníku. Má 51 kapitol. Nevymáhá církevní osoby ze světské jurisdikce a současně chrání majetek církve před násilím a zásahy krále a šlechty, umožňuje svobodné lidové volby, protože šerifové, koronerové a smírčí soudci byli tehdy voleni a byly zaznamenány i pokusy o volení rytířů hrabství. Obsahuje deklaraci o uplatnění ustanovení *Magna Charta* proti nadměrným peněžním trestům, vypočítává a stíhá různé způsoby zneužívání svěřených osob, zvláště v manželství, upravuje vybírání mýta, které svévolně ukládali baroni a města, omezuje pravomoci královského konfiskátora a dalších úředníků, mění trestní právo tím, že definuje znásilnění jako těžký, ne však hrdelní zločin, a upravuje celou oblast procesního práva v civilních a trestních věcech tím, že zlevňuje, zjednodušuje a zrychluje řízení. Některé části tohoto zákona byly zrušeny zákonem St. 26 & 27 Vict., c. 125.

West saxon lage. Zákony Západního Anglosaska v hrabstvích na jih a na západ od Anglie, od Kentu po Devonshire. Blackstone předpokládá, že byly stejné jako zákony Alfredovy, a že se jednalo o municipální právo v největší části jeho držav, zvláště v jeho honosném sídle v Berkshire.

W-4 form. „Potvrzení o srážených sociálních dávkách zaměstnance“ uvádějící celou řadu výjimek, na které zaměstnanec uplatňuje nárok. Zaměstnavatel tento formulář používá k výpočtu odpisů z federální daně z příjmu.

Whack. Rozdělit na podíly, vyrovnat účty, platit.

Whale. Velryba. Královská ryba, jejíž hlava byla majetkem krále a ocas majetkem královny.

Wharf. Vykládací a nakládací molo. Stavba na pobřeží splavných vod, k níž mohou být přivlečeny lodě a zde naloženy nebo vyloženy. Nebo pevná země upravená pro přijímání zboží z lodě a pro usnadnění vykládky.

Private wharf. Soukromé molo, jehož majitel nebo nájemník má výlučné právo užívání. The M.L.C. No. 10, C.C.A.N.Y., 10 F.2d 699, 702.

Public wharf. Veřejné molo, k němuž mají přístup veřejnost a plavidla buď svobodně nebo na povolení přístavního orgánu. *Kafline v. Brooklyn Eastern Dist. Terminal Co.*, 180 App. Div. 858, 168 N.Y.S. 120, 121.

Wharfage. Poplatek za nakládání a vykládání zboží na molu. *Manhattan Lighterage Corporation v. Moore McCormack Line, D.C.N.Y.*, 45 F. Supp. 271, 273. Poplatek za užívání mola. *Marine Lighterage Corporation v. Luckenbach S. S. Co.*, 139 Misc. 612, 248 N.Y.S. 71, 72.

Wharfinger. Vlastník mola. Nájemce mola, který na něm přijímá zboží, a poté je dodává adresátovi.

Wharfing out, right of. Výlučné právo na využití pozemku ležícího pod hladinou k postavení mola, u něhož by mohla přistávat zaoceánská plavidla. Toto právo předpokládá výlučné užívání a v tomto ohledu se může dostat do konfliktu s právem rybolovu a plavby. *City of Oakland v. Hogan*, 41 Cal. App.2d 333, 106 P.2d 333, 106 P.2d 987, 994.

Wharton Rule. Whartonovo pravidlo. Pravidlo trestního práva, že v případě domluvy na trestném činu nelze stíhat dohodu dvou osob jako domluvu, jestliže je trestný čin takové povahy, která nezbytně vyžaduje účast těchto dvou osob, např. trestný čin nevěry. Pravidlo nese jméno autora trestního zákona Francise Whartona. *Ianelli v. U.S.*, 420 U.S. 770, 95 S. Ct. 1284, 1288, 43 L. Ed.2d 616. Říká se mu též pravidlo domluveného jednání.

Wheel. Kolo. Mučící nátroj používaný ve středověké Evropě. Zločinec byl připoután ke kolu a tam mu byly lámány kosti a končetiny, dokud nezemřel.

Wheelage. Daň či mýto za přechod vozidel přes nějaký pozemek.

Whelps. Mláďata některých volně žijících zvířat neboli *ferae naturae*.

When. Kdy. V čase, kdy. V kterémžto čase. V tomto čase. *Gehring v. Collister*, 52 Ohio App. 314, 3 N.E.2d 700, 701, 5 O.O. 195. V průběhu, během, poté co, hned poté co. *In re Morrow's Will*, 41 N.M. 723, 73 P.2d 1360, 1364. V případě, že... za podmínky, že. V běžné řeči i v zákoněch se rovněž často používá i jako ekvivalent spojky „if“.

When and where. Odborná právní formulace při soudní př. V minulosti nezbytná při *plné obraně* proti některým žalobám.

Whenever. Kdykoli. V každém případě. Vždy.

When issued. Když vydán. Zkrácená forma za „když, jakmile a jestliže bude vydán“ v právu cenných papírů v souvislosti s akciemi, jejichž emise zatím nebyla povolena. Tento pojem označuje podmíněnou transakci, v níž jedna osoba vyjadřuje přání koupit, když (jakmile a jestliže) se bude cenný papír prodávat.

Where. Kde. Na kterém místě. V řeči zákonů se používá fráze „kde se bude řízení konat“, což neoznačuje zeměpisnou lokalitu, ale tribunál nebo soudce, který bude případ soudit. Jestliže, v případě, že.

Whereas. Jelikož, protože, vzhledem k tomu, že. Klauzule ve smlouvě počínající slůvkem „whereas“ je jen úvodní prohlášení ve smyslu „s ohledem na“, „vzhledem k tomu, že“ a netvoří podstatnou součást smlouvy. *Jones v. City of Paducah*, 283 Ky. 628, 142 S.W.2d 365, 367.

Whereby. Čím. Prostřednictvím čehož. Pomocí čehož. V souladu s čímž.

Whereupon. Načež. Na základě čehož.

While. Zatímco. Během určitého období. Často se používá jako odporovací spojka, aby naznačila srovnání, a v některých souvětích uvádí vsunutou větu. *Jackson v. Texas Co.*, C.C.A. Okl., 75 F.2d 549, 553. V ustanovení životního pojištění, které vylučuje výplatu pojistné částky za zranění, které pojištěnec utrpí „při“ páhání nebo pokusu o spáchání zločinu, má slůvko „while“ význam časový, nikoli příčinný.

Whim. Vrtoch, rozmar. Používá se při poučení poroty, kdy se porotcům ukládá, aby vynesli výrok, který se zakládá výlučně na důkazech a jejich síle, nikoli na osobních rozmarech nebo sympatiích porotců.

Whiplash injury. Poranění krční páteře. Trnutí hlavou dopředu, dozadu nebo na stranu. *Breitenberg v. Parker*, 237 Ark. 261, 372 S.W.2d 828, 832. Dochází k němu zejména při nárazech do automobilu zezadu, kdy se osoba v uvolněné pozici nemůže chránit proti neočekávanému trnutí hlavou dozadu. *Hanover Fire Ins. Co. v. Sides, C.A. La.*, 320 F.2d 437, 441. Může vyústit do různých patologických změn, jako je zablokování, zlomenina, vyšínutí obratlů a pod. *Liquette v. Bouillion, La. App.*, 184 So.2d 766, 768.

Whipping. Bičování. Způsob trestání, bití dlouhými pruhy kůže. V minulosti se běžně používalo v Anglii a v několika amerických státech. Viz Zákon z 28. února 1839, 5 a Zákon z 25. června 1948, c. 645, 62 Stat. 837. Viz také *Corporal punishment*.

Whistle blower. Informátor, oznamovatel. Udavač, práškač. Zaměstnanec, který se nechce zapojit, nebo který ohlásí nezákonnou či protiprávní činnost svého zaměstnavatele nebo spolupracovníků. *Russ v. Pension Consultantss Co.*, 182 Ill. App.3d 769, 131 Ill. Dec. 318, 538 N.E.2d 693. Zákon zakazuje odvetné akce proti informátorům. Viz také *False Claims Act*; *Whistle-blower Acts*; *Wrongful discharge*.

Whistle-blower Acts. Federální zákony a zákony jednotlivých států určené k ochraně zaměstnanců před odvetnými opatřeními za ohlášení protiprávního počínání zaměstnavatele. Zákon o reformě státní služby (*The Civil Service Reform Act*) 5 U.S.C.A. § 2302(b), chrání zaměstnance federálních orgánů, kteří ohlásí zneužívání pravomoci nebo nezákonné jednání. Několik dalších federálních zákonů chrání zaměstnance, kteří ohlásí porušení zákonů. V mnoha státech jsou chráněni i informátoři ze soukromého sektoru. Srovnej *Zákoník práce Kalifornie (California Labor Code)* § 1102.5. Viz také *False Claims Act*; *Qui tam action*; *Wrongful discharge*.

White acre. Bílý akr. Fiktivní označení pozemku, jehož se používá k ilustraci transakcí s realitami.

Whitecaps. Název ilegální lynčující organizace, proti níž přijali v Tennessee v r. 1897 Zákon s názvem „Zákon na předcházení a stíhání zakládání a pokračování v činnosti konspiračních spolků s nezákonnými cíli“, který je známý pod názvem „Zákon proti lynčujícím organiza-

cím“. Osoby, které se provinily proti tomuto zákonu, nebyly způsobilé zasedat v porotě.

White collar crimes. Kriminalita bílých líměčků. Pojem, který zahrnuje různou nezákonnou, nenásilnou činnost korporací a jednotlivců, včetně krádeže, podvodu a zpronevěry, páchanou při výkonu pachatelova povolení (např. vydírání, podplácení, defraudace, porušování protimonopolních zákonů, předražování, machinace s akciemi, insider trading (spekulace zasvěcenců) a pod.) Ke stíhání celé řady trestných činů bílých líměčků se používají Zákony RICO. Viz *RICO laws*.

White knight. Bílý rytíř. Ve firemním právu jde o potenciálního nabyvatele, kterého obvykle kontaktuje společnost, jež se stala cílem nepřátelského výkupu, aby ji zachránil před výkupem ze strany nežádoucího zájemce. Jde o odborný termín označující potenciálního partnera ve fúzi, s nímž vyjednává cílové společnosti o podmínkách fúze. Bílý rytíř získá vlastnictví prostřednictvím „tajného přátelského obchodu“ se stávajícím managementem, zatímco nežádoucí zájemce jedná přímo s akcionáři. *American General Ins. Co. v. Equitable General Corp.*, D. C. Va., 493 F. Supp. 721, 732. Viz také *Golden parachute*; *Lockup*; *Poison pill*; *Porcupine provisions*; *Raider*; *Saturday night special*.

White mule. Kukuřičná whisky. Pašovaná whisky.

White persons. Běloši. Podle novelizovaného St. U.S. § 2169 (Zákon o naturalizaci z 26. března 1790 ve znění Zákona z 18. února 1875 c. 80, § 1, 18 Stat. 318) jde o příslušníky bílé rasy, na rozdíl od černé, rudé, žluté a hnědé rasy. Takao *Ozawa v. U.S.*, 260 U.S. 178, 43 S. Ct. 65, 68, 67 L. Ed. 199. V zákonech z dob otroctví šlo o osoby s krví nesmíchanou s „barevnou“ krví bez ohledu na barvu pokožky.

White rents. Bílá renta. Ve starém anglickém právu pachtovné, které se platilo ve stříbře, kterému se říkalo „bílá renta“, aby se odlišilo od pachtovného placeného kukuřicí, prací, dárkami atd., kterému se říkalo „černá renta“. Viz *Alba firma*.

White slave. Bílé maso. Termín, který se v minulosti používal v amerických zákonech k označení ženy, na níž byl spáchán zločin podle tzv. *Mannova zákona* o obchodu s bílým masem z 15. června 1910. Tento zákon zakazoval dopravu žen a dívek v mezistátním a zahraničním obchodu za nemorálními účely. Novela federálního trestního zákona v r. 1986 nahradila termín „obchod s bílým masem“ výrazem „dopravování s cílem nezákonné sexuální činnosti a souvisejících trestných činů“. 18 U.S.C.A. § 2421 a násl. Viz *Mann Act*.

White spurs. Druh rytířského odznaku.

Whitsun farthings. Svatodušní svátky.

Whittanwarrii. Ve starém anglickém právu pachatelé, kteří zabilili kůži kradeného dobytka a koní, aby je nebylo možno identifikovat.

Whole. Zdravý, neporušený, zachovalý. Celý, kompletní, úplný.

Whole blood. Viz *Blood relations*.

Whole chest. V obchodu s čajem jde o truhlici, obsahující 100 až 140 liber i více.

Whole life insurance. Viz *Insurance (Life insurance)*.

Whole record test. Zkouška, kterou používá soud k prozkoumání dostatečnosti faktů zjištěných správním orgánem. Šetřící soud nesmí rozdělit rozhodnutí admi-

nistrativního orgánu mezi dvě sporné strany, i když by zdůvodněně došel k jinému výsledku, kdyby předložena žádost obsahovala nové skutečnosti. Correll v. Boulware, 74 N. C. App. 631, 329 S.E.2d 695, 699. Viz také Substantial evidence rule.

Wholesale. Velkoobchod. Prodej maloobchodníkům, nikoli přímo spotřebitelům. Stolze Lumber Co. v. Stratton, 386 Ill. 334, 54 N.E.2d 554, 558. Prodej ve velkém objemu osobě, která má v úmyslu zboží dál prodávat.

Wholesale dealer. Velkoobchodní dealer. Osoba, jež se zabývá prodejem zboží maloobchodníkům ve velkém, nikoli prodejem malého množství spotřebitelům. Veazey Drug Co. v. Bruza, 169 Okl. 418, 37 P.2d 294. Viz Jobber; Wholesaler.

Wholesale price. Velkoobchodní cena. Cena, kterou platí maloobchodník v očekávání, že dosáhne vyšší cenu (a tedy zisk) při prodeji konečnému spotřebiteli. Guess v. Montague, D.C.S.C., 51 F. Supp. 61, 65.

Wholesale price index. Index velkoobchodních cen. Statistické srovnání měsíčního pohybu cen velké skupiny komodit (vybraných podle jejich relativního významu) s cenami na počátku roku. Viz také Consumer Price Index; Producer Price Index.

Wholesaler. Velkoobchodník. Osoba nakupující relativně velké množství zboží, které pak prodává, obvykle v menším množství, maloobchodníkům a dalším osobám, ovšem nikdy ne konečným spotřebitelům. Prodává buď zprostředkovateli, nebo maloobchodníkovi, který pak prodává spotřebiteli. Fischbach Brewing Co. v. City of St. Louis, 231 Mo. App. 793, 96 S.W.2d 335, 340. Viz také Jobber.

Wholesome. Hojivý, léčivý. Leonardi v. A. Habermann Provision Co., 143 Ohio St. 623, 56 N.E.2d 232, 237, 28 O.O. 511.

Wholly. Úplně, zcela. Ne částečně. Kompletně, perfektně, dokonale. Vylučně. Rovně. Totálně. Chicago & Calumet Dist. Transit Co. v. Mueller, 213 Ind. 530, 12 N.E.2d 247, 249.

Wholly and permanently disabled. Úplně a trvale invalidní. Tento pojem z klauzule o invaliditě v životním pojištění neznamená „částečnou“ a „dočasnou“ invaliditu. K tomu, aby bylo možno poskytnout peněžní dávky, se tento pojem nemusí vykládat jako stav úplné bezmocnosti nebo úplné ztráty naděje na zlepšení zdravotního stavu.

Wholly dependent. Plně odkázaný. Plně závislý. Osoba plně závislá na pracovníkovi je ve smyslu mzdových zákonů taková osoba, jejíž výživa plně závisí na mzdě pracovníka. Baker v. Western Power & Light Co., 147 Kan. 571, 78 P.2d 36, 40. Osoba může být plně odkázaná na pracovníka, i když má menší vlastní úspory nebo jiný skromný majetek, nebo je schopná menší částky vydělávat sama. United Satets Coal & Coke Co. v. Sutton, 268 Ky, 405, 105 S.W.2d 173, 177.

Wholly destroyed. Úplně zničený. Ve smyslu zákonů umožňujících plnou výplatu pojistné částky proti požáru je budova úplně zničená, když ji nelze nazvat budovou, i když část z ní ještě stojí. Tento pojem označuje totální zničení budovy, třebaže všechny její části absolutně nezanikly.

Wholly disabled. Plně invalidní. Tento výraz z úrazového pojištění neznamená stav úplné tělesné a duševní neschopnosti či absolutní bezmocnosti. Znamená ne-

schopnost provádět veškerou podstatnou a materiální činnost potřebnou k výkonu určitého povolání, kterou by pojištěnec byl schopen vykonávat, kdyby nebyl invalidní. Totální invalidita. Viz rovněž Disability; Total disability.

Whore. Děvka, konkubína, prostitutka, kurva. Žena, která provádí nezákonné pohlavní styky buď za úplatu nebo k uspokojení zvrácené vášně. Žena, která se věnuje promiskuitním pohlavním stykům. Žena, která praktikuje nezákonný obchod s muži, zvláště žena, která se dává najímat k pohlavním stykům.

Whoremaster. Člověk, který se zabývá oplzlostmi. Rovněž pasák, ten, kdo dohazuje prostitutky.

Wic. Místo na břehu moře nebo řeky.

Wica. Vesnický dům nebo farma.

Wick. Sasky. Vesnice, město, distrikt. Území, na které se vztahuje jurisdikce. „Bailliwick“ je tedy územní jurisdikce (správní oblast) zemského správce (baillifa) šerifa nebo konstábla. Ve starých knihách se používal rovněž výraz „sheriff-wick“.

Widen. Rozšířit.

Widow. Vdova. Žena, jejíž manžel zemřel a která se již neprovdala.

Widower. Vdovec. Muž, jemuž zemřela manželka a znovu se neoženil.

Widowhood. Vdovství. Postavení vdovy a někdy i vdovce. Majetek se někdy převádí na ženu „během jejího vdovství“, což se vyjadřuje latinsky „durante viduitate“.

Widow's allowance. Vdovský příspěvek, důchod. Finanční částka nebo majetek, který může vdova nárokovat z majetku svého manžela. Výši a podmínky příspěvku upravují zákony jednotlivých států. Slouží k její obživě.

Widow's election. Vdovská volba. Ve většině států si může vdova vybrat, zda si ponechá svůj podíl na základě manželovy poslední vůle, nebo se jej zřekne a bude nárokovat podíl vyplývající ze zákona, což je obvykle částka rovnající se tomu, co by dostala, kdyby manžel zemřel bez závěti.

Wifa. Práv. lat. Ve starém anglickém právu značka. Značka jakéhokoli druhu na pozemku označující výlučnou držbu nebo zákaz vstupu.

Wife. Manželka. Žena spojená s mužem v manželství. Žena, jejíž manžel žije a nerozvedl se s ní. Korelativní termín je manžel. Viz také Common-law wife.

Wife's part. Viz Legitime.

Wigreve. Ve starém anglickém právu inspektor lesů.

Wild animals. Volně žijící zvířata. Nechočená zvířata, zvířata ve svém přirozeném prostředí. Viz Ferae naturae.

Wildcat strike. Nepovolená stávká. Stávká vyvolaná bez povolení odborového svazu nebo v rozporu s příslušným článkem kolektivní smlouvy. Viz také Strike.

Wild land. Neobdělávaná půda. Půda ve svém přirozeném stavu, na rozdíl od obdělávané půdy.

Wild's case, rule in. Pravidlo z případu Wild. Pozůstalost pro B. a jeho děti v době, kdy B. nemá potomstvo, mu dává fideikomis. Kdyby ovšem B. v době odkázaní pozůstalosti měl potomstvo, měl by i se svými dětmi společně dědictví doživotně.

Will. v. Pomocné sloveso s rozkazujícím významem „mu-sit“. Jde o sloveso vyjadřující jistotu, zatímco „may“ vyjadřuje nejistotu.

Will. n. Poslední vůle, poslední pořízení, závět, testament. Přání, touha, sklon k něčemu, volba, vůle, schopnost vědomě a promyšleně aktivy. Když osoba vyjádří svou „vůli“, aby s jejím majetkem bylo naloženo určitým způsobem, jsou její slova příkazem, a takto použité slovo „vůle“ je svou povahou mandatorní (příkazující) a obsahující v sobě dispozici. Listina, v níž osoba odkáže svůj movitý a nemovitý majetek, která se provede po její smrti, a která je změnitelná a odvolatelná za jejího života. In re Brown's Estate, Tex. Civ. App., 507 S.W.2d 801, 803. Právní vyjádření nebo prohlášení přání osoby o tom, jak naložit s jejím majetkem, které se vykoná po její smrti. Odvolatelný úkon, jímž osoba určuje, jak naložit s jejím majetkem po její smrti. Howard's Ex'r v. Dempster, 246 Ky. 153, 54 S.W.2d 660, 661. Písemný právní úkon učiněný se všemi zákonnými náležitostmi, jímž osoba určí, jak naložit s jejím majetkem (movitým a nemovitým) a který se naplní po její smrti. O způsobnosti činit poslední pořízení viz Competent. Viz rovněž Codicil; Conditional will; Duplicate will; Last will; Mariner's will; Mutual wills; No contest clause; Nuncupative will; Publication; Reciprocal will; Revocation of will; Sailor's will; Simultaneous death clause; Witness (Witness to will).

Ambulatory will. Změnitelná vůle (ambulatoria voluntas). Výraz znamená pouze právo zůstavitele měnit poslední vůli během svého života.

Antenuptial will. Viz samostatné heslo.

Conditional will. Podmíněná vůle. Podmíněný odkaz závisí na tom, zda dojde k nějaké nejisté události, a podle toho se vykoná či nevykoná. Jestliže chce zůstavitel rozdělit svůj majetek v případě, že k dojde k určité události, jde o „podmíněnou“ vůli.

Conjoint will. Viz Joint will, níže.

Contingent will. Závět, která bude platná jen v případě, že nastane nějaká nejistá událost. In re Craft's Estate, Tex. Civ. App., 358 S.W.2d 732, 734.

Counter wills. Jiný název pro „double“, „mutual“ a „reciprocal“ will (viz níže).

Double will. Nazývaná též „counter“, „mutual“ či „reciprocal“ will. Viz samostatné heslo Double will.

Estate at will. Tento odkaz opravňuje jak cesionáře, tak držitele k držbě nemovitosti, nemá ovšem určené hranice trvání. Musí být v reciproční závěti obou stran (kdyby byla jen v závěti pronajímatele, šlo by o doživotní nájem).

Holographic will. Vlastnoručně sepsaná závět. Testament napsaný, datovaný a podepsaný vlastní rukou zůstavitele. Viz Holograph.

Joint and mutual (or reciprocal) will. Společná a vzájemná (neboli reciproční) závět. Poslední vůle pořízená dvěma osobami s recipročními ustanoveními, která jasně říká, že dědictví se odkazuje ve vzájemný prospěch. Wetzel v. Watson, W. Va., 328 S.E.2d 526, 529. Společná vůle je závět, kterou vyhotovily dvě osoby jako svou společnou vůli. Vzájemné závěti jsou dvě oddělené listiny dvou osob, které jsou ve svých ustanoveních více méně reciproční. Slovo „joint“ (společná) označuje formu a slovo „mutual“ (vzájemná) označuje podstatu toho, čemu se říká „společná a vzájemná vůle“. Larison v. Record, 3 Dist., 141 Ill. App.3d 477, 95 Ill. Dec. 363, 365, 489 N.E.2d 925, 927. Viz také Mutual will.

Joint will. Společná poslední vůle. Testament jako jedna listina obsahující poslední vůli nejméně dvou osob a těmito osobami i podepsaná. Tyto závěti se obvykle vyhotovují k odkázání společného majetku. Společná poslední vůle je závět vyhotovená nejméně dvěma osobami, které vyjadřují společné rozhodnutí odkázat třetí osobě nebo třetím osobám své oddělitelné podíly ve společném majetku nebo svůj oddělený majetek, s nímž se zachází jako se společným.

Living will. Listina, v níž se upravuje odpojení zařízení udržujícího při životě osobu pro případ jejího nevyčleřitelného a nezvratného stavu, který v relativně krátké době způsobí smrt, když tato osoba již není schopna rozhodovat o svém léčení. Většina států tento druh poslední vůle povoluje. Cruzan v. Missouri, 110 S. Ct. — (1990). Viz Uniform Rights of the Terminally Ill Act (Uniform Laws Annotated). Viz také Right to die laws.

Mutual and reciprocal will. Viz Joint and mutual (or reciprocal) will výše; rovněž Mutual will níže.

Mutual will. Vzájemná závět. Závět, v níž nejméně dvě osoby uvedou reciproční odkazy ve vzájemný prospěch. „Vzájemné závěti“ jsou oddělené listiny dvou osob, které obsahují reciproční ustanovení, a taková závět může být jak společná, tak vzájemná. Někdy se jí říká i „reciprocal“ (reciproční), „double“ a „counter“ will. Viz také Joint and mutual (or reciprocal) will, výše.

Mystic will. Viz Testament.

Non-intervention will. V některých jurisdikcích jde o závět opravňující vykonavatele k provedení poslední vůle a předání pozůstalosti bez zásahu jakéhokoli soudu.

Nuncupative will. Viz samostatné heslo.

Reciprocal will. Reciproční závět je taková, v níž nejméně dvě osoby uvedou vzájemné, reciproční odkazy ve vzájemný prospěch. Známá též pod názvy „mutual“, „double“ a „counter“ will. Viz Joint and mutual (or reciprocal) will; Mutual will.

Renunciation will. Viz Renunciation.

Self-proved wills. Závět, která eliminuje některé formalitní dokazování pravosti vyplývající ze zákona. Sama se dokazuje místopřísežným prohlášením svědků zákonem předepsanou formou. Většina zákonů stanoví, že takovou vůli, není-li napadnuta, může soud potvrdit bez svědeckví podepsaných svědků. Viz např. Jednotný dědický zákoník § 2–504 (Uniform Probate Code).

Statute of will. Zákony o poslední vůli. Viz Wills Act.

Unofficious will. V občanském právu jde o testamentum inofficium. Závět ignorující přirozenou posloupnost dědiců. 2 Bl. Comm. 502. V common law se nepovoluje.

Trestní právo

Síla, která řídí jednání člověka. Viz Willful.

Will contest. Napadnutí právního úkonu. Přímý útok na soudní rozhodnutí potvrzující platnost právního úkonu. Estate of Morris, Tex. Civ. App., 577 S.W.2d 748, 752. Právní spor, týkající se právní způsobilosti závěti jako listiny, nikoli platnosti obsahu poslední vůle. In re Hesse's Estate, 62 Ariz. 273, 157 P.2d 347, 349. Napadnutí právního úkonu upravují zákony jednotlivých států, např. Jednotný dědický zákoník (Uniform Probate Code) § 3–407.

Willfull. Záměrný, úmyslný, zlovolný. Vyplývající z vědomé vůle, vědomý, promyšlený. Úmyslný, plánovaný, cílevědomý, nikoli náhodný a neúmyslný. Úkladný, spáchaný se zlým záměrem nebo se zlým motivem či cílem, ignorující přirozené důsledky, nezákonný, právně nezdůvodnitelný. Čin nebo opomenutí jsou „úmyslné“, jestliže jsou vědomé a záměrné a s konkrétním úmyslem udělat něco, co zákon zakazuje, nebo s konkrétní vůlí neudělat něco, co zákon vyžaduje, tj. se zlou vůlí neuposlechnout nebo nerespektovat zákon. Tento pojem má mnoho významů a jeho výklad často závisí od kontextu. *Screws v. United States*, 325 U.S. 91, 101, 65 S. Ct. 1031, 1035, 89 L. Ed. 1495. Zlovolný čin lze charakterizovat jako čin spáchaný úmyslně, vědomě a záměrně, bez zdůvodněné omluvy, na rozdíl od činu spáchaného neuváženě, lehkomyšlně, bezmyšlenkovitě, neúmyslně, nechtěně. Úmyslný čin se zásadně liší od nedbalého činu. Jeden je pozitivní a druhý je negativní. Ve smyslu Zákona o bankrotu, který mluví o „zlovolném a zlomyšlném poškození dlužníkem“, 11 U.S.C.A. § 523(a)(6) má termín „willful“ význam „promyšlený a záměrný“ čin, který nevyhnutelně vede ke krivdě. In re *Salai*, Bktrcy. Fla., 50 B.R. 11, 12. Čin je „úmyslný“ ve znění paragrafu Zákona o dani z příjmu, který ukládá trest za úmyslné neplacení federální daně z příjmu a sociálního pojištění, jestliže je vědomý a záměrný. Není třeba prokazovat špatný motiv ani záměr podvést Spojené státy a „důvodná příčina“ či „zdůvodněná omluva“ nehrají v této definici žádnou roli. *Harrington v. U.S., C.A.R.I.*, 504 F.2d 1306, 1315. Podle Modelového trestního zákoníku je požadavek „úmyslného“ trestného činu naplněn, jestliže pachatel koná vědomě, pokud jde o podstatné znaky trestného činu. M.P.C. § 2.02(8). *Viz také* Criminal (Criminal intent); Mens rea; Motive; Premeditation. V občanskoprávních žalobách označuje tento termín čin úmyslný, vědomý, nikoli náhodný. V kontextu trestního práva znamená skutek spáchaný se zlým úmyslem, neodůvodněně, zatvrzele, neoblomně, zvráceně. Tento pojem se rovněž používá k charakteristice skutku, který byl vykonán bez jakéhokoli důvodu vedoucího k domněnce, že je zákonný, a k charakteristice lehkomyšlné nedbalosti bez ohledu na to, zda má osoba právo tak konat. *United States v. Murdock*, 290 U.S. 389, 394, 395, 54 S. Ct. 223, 225, 78 L. Ed. 381.

Willful and malicious injury. Úmyslné a zlovolné ublížení. K takové definici musí existovat záměr dopustit se protiprávního činu ze zlé vůle nebo tak, že z něho lze zlou vůli vyvodit. Takový protiprávní čin nezahrnuje nezbytně nenávisť nebo zlou vůli jako stav mysli, vyplývá však z úmyslného a záměrného protiprávního jednání bez omluvitelného důvodu. In re *Wernecke*, D.C.N.Y., 1 F. Supp. 127, 168. Může zahrnovat pouhé zlovolné zanedbání vědomé povinnosti, čin proti dobrým mrávům, čin, který je protiprávní sám o sobě, který je spáchan úmyslně a zákonitě vede ke krivdě. *Viz také* Willful and wanton misconduct.

Willful and wanton act. Úmyslný a zlovolný čin. *Viz* Willful and wanton misconduct.

Willful and wanton injury. Úmyslné a zlovolné poškození. *Viz* Willful and wanton misconduct.

Willful and wanton misconduct. Úmyslné a bezohledné protiprávní jednání. Jednání s úmyslným a lehkomyšlným ignorováním bezpečnosti jiných nebo se záměrným ignorováním povinnosti, jejíž splnění je ne-

zbytné pro bezpečnost jiné strany a jejího majetku. *Giers v. Anten*, 68 Ill. App.3d 535, 24 Ill. Dec. 878, 386 N.E.2d 82, 85. Nesplnění obvyklé péče při zabránění poškození osoby, o níž je známo, nebo se o ní dá přiměřeně předpokládat, že se ocitne v dosahu působení nebezpečného činu. *Georgia Power Co. v. Deese*, 78 Ga. App. 704, 51 S.E.2d 724, 728. Jednání, které je buď úmyslné nebo se koná za takových okolností, které svědčí o lehkovážném ignorování bezpečnosti jiných, jako např. nevyložení povinného úsilí k odvrácení známého hrozícího nebezpečí, nebo neodhalení nebezpečí lehkomyšlným postojem nebo nedostatečnou péčí, jestliže bylo možno nebezpečí odhalit vynaložením obvyklé péče. *Lewandowski v. Bakey*, 32 Ill. App.3d 26, 335 N.E.2d 572, 574. Zanedbání s přitěžujícími okolnostmi, které je kvalitativně vážnějším proviněním než nedostatečná péče. *Morgan v. Southern Pac. Transp. Co.*, 37 Cal. App.3d 1006, 112 Cal. Rptr. 695, 698.

Willful and wanton negligence. Úmyslné a lehkomyšlné zanedbání. Nesplnění povinné péče při odvrácení zranění osoby, která se nachází, nebo o ní se dá rozumně předpokládat, že se bude nacházet, v dosahu působení známého nebezpečí. *Barall Food Stores v. Renett*, 194 Okl. 508, 153 P.2d 106, 109, 110. *Viz také* Negligence; Willful and wanton misconduct.

Willful blindness. Úmyslná slepota. Pojem z trestního práva, který označuje situaci, kdy se obviněný snaží vyhnout znalosti o něčem, co povede k jeho trestní odpovědnosti. V takové situaci soud obvykle shledá, že obviněný v každém případě o dané skutečnosti „ví“, protože si je vědom vysoké pravděpodobnosti její existence. *Viz* Modelový trestní zákoník (Model Penal Code) § 2.02(7). *Viz také* Recklessly.

Willful, deliberate and premeditated. Úmyslný, promyšlený a úkladný. Kritérium, které v mnoha jurisdikcích používají k rozlišení mezi vraždou prvního a druhého stupně. Modelový trestní zákoník tento přístup odmítá. *Viz* Premeditation.

Willful indifference to the safety of others. Úmyslná lhostejnost k bezpečnosti jiných. *Viz* Willful and wanton misconduct.

Willfully and knowingly. Úmyslně a vědomě. Čin je spáchan úmyslně a vědomě, když pachatel má v úmyslu jej spáchat a zná podstatu činu. Promyšleně. *Viz* Willful.

Willful misconduct of employee. Úmyslné protiprávní jednání zaměstnance. Podle mzdových zákonů znamená tento pojem více než pouhou nedbalost. Předpokládá úmyslné konání s vědomím, že pravděpodobně způsobí vážné poškození, nebo nedbalé ignorování pravděpodobných důsledků tohoto konání. „Úmyslné protiprávní jednání“, které diskvalifikuje žadatele o příspěvek v nezaměstnanosti zahrnuje: 1. lehkovážné a úmyslné ignorování zájmů zaměstnavatele, 2. úmyslné porušení řádů, 3. ignorování norem chování, které zaměstnavatel právoplatně očekává od svého zaměstnance, nebo 4. trestnou nedbalost se zlým úmyslem, plánem nebo záměrně a podstatně ignorování zájmů zaměstnavatele nebo povinností zaměstnance. *Wilson v. Com. Unemployment Compensation Bd. of Review*, 15 Pa. Cmwith. 314, 325 A.2d 500, 501.

Willful murder. Úkladná vražda. Protiprávní a úmyslné usmrcení jiné osoby, bez jakéhokoli odůvodnění nebo bez polehčujících okolností. *Viz také* Murder; Premeditation.

Willful neglect. Úmyslné ignorování zjevné povinnosti při plnění něčeho, na čem má zájem veřejnost nebo poškozená osoba. Úmyslné zanedbání předpokládá úmyslné a vědomé zanedbání něčeho, o čem ten, kdo povinnost zanedbává, ví – vědomou a záměrnou chybou. *Puget Sound Painters v. State*, 45 Wash.2d 819, 278 P.2d 302, 303. V zákonech o adopci jde o takové opomenutí, které je úmyslné, promyšlené a bez řádné příčiny či omluvy. In re *Adoption of P.J.K.*, Mo. App., 359 S.W.2d 360, 363.

Willful negligence. Úmyslné opomenutí. *Viz* Negligence; rovněž *Wanton negligence*.

Willfulness. *Viz* Willful.

Willful tort. Úmyslný delikt. Tento pojem zahrnuje úmysl či záměr způsobit škodu. Zahrnuje prvky úmyslu, záměru, zlé vůle, přičemž zlá vůle se může projevit lehkomyšlným postojem k bezpečnosti jiných při vědomí jejich ohrožení, nebo nesplněním povinné péče k odvrácení nebezpečí po získání znalosti o něm. *Hillard v. Western & Southern Life Ins. Co.*, 68 Ohio App. 426, 34 N.E.2d 75, 77, 23 O.O. 133. *Viz také* Tort. (Intentional tort).

Williams Act. *Viz* Tender offer.

Willingly. Dobrovolně, ochotně, bez odporu, svobodně. *Viz* Willful. Ve smyslu pravidla o tom, že se nelze odvolávat na sebeobranu, když se osoba zapojí do boje ochotně, znamená tento pojem i dobrovolně, agresivně a bez zákonné omluvy.

Wills Act. Anglický zákon 32 Hen. VIII, c. 1, z r. 1540, podle něhož mohly osoby s absolutním majetkovým právem k pozemku s lenním břemenem tento majetek ve své závěti odkázat komukoli, kromě právnických osob. Osoby, které měly majetek v rytířské držbě, mohly odkázat jeho dvě třetiny. Rovněž zákon 7 Wm.IV & 1 Vict., c. 26 z r. 1837, kterému se říká Zákon lorda Langdala. Tento zákon povoluje odkázat v závěti právo k movitému a nemovitému majetku a stanoví, že všechny závěti musí být potvrzeny dvěma svědky, přičemž toto potvrzení bude přijímáno jako dostačující. Do dědického práva vnesl tento zákon ještě další závažné změny.

Will substitutes. Náhražky závěti. Dokumenty, které mají stejný účinek jako závět, např. svěfenectví, životní pojištění, společné vlastnictví majetku.

Winchester measure. Standardní anglická míra, která se původně uchovávala ve Winchesteru. 1 Bl. Comm. 274.

Winchester, Statute of. Zákon přijatý ve třináctém roce panování Eduarda I., který převzal starý saský zákon o policii a přidal k němu mnoho dalších ustanovení. Vyžadoval, aby si každý muž opatřil zbraň a pomáhal udržovat pořádek. Tam, kde nebyly, založil úřady konstabblů, upravil jejich činnost a uložil jim povinnosti, které poněkud připomínaly povinnosti amerických milicí. Zákon dostal jméno podle bývalého hlavního města království. Byl zrušen Zákonem 7 & 8 Geo. IV, c. 27.

Windfall profits tax. Daň z náhodných zisků. Daň z náhleho zvýšení zisků. Příkladem je daň uložená ropným společenstvem v 80. letech, kdy zaznamenaly neočekávané zisky z arabského ropného embarga.

Winding up. Likvidace společnosti. Proces vyrovnání účtů a likvidace aktiv korporace nebo obchodní společnosti, s cílem rozdělit čisté jmění akcionářům nebo společníkům a zrušit společnost. *Viz* Liquidation.

Window. Okno. Otvor ve zdi budovy, kterým vstupuje světlo a vzduch, a který umožňuje pohled ven. V právu se toto slovo používá zejména v souvislosti s doktrínou nezastavitelné vyhlídky a dalšími sousedskými právy.

Window tax. Daň z oken. Bývalá daň vybíraná v Anglii z domů, které měly více než šest oken a stály více než 5 liber ročně. Zavedl ji zákon St. 7 Wm. III, c. 18. Zákon St. 14 & 15 Vict., c. 36 tuto daň nahradil daní z neobydlených domů.

Wind up. *Viz* Winding up.

Wiretapping. Odposlech. Druh elektronického či mechanického odposlechu, při němž policie s povolením soudu tajně poslouchá telefonní hovory a jinou konverzaci či komunikaci mezi osobami. Federální (18 U.S.C.A. § 2510 a násl.) a příslušné státní zákony upravují okolnosti a postup, za kterých je odposlech povolený. *Viz také* Eavesdropping; Pen register.

Wish. Přání, tužba, věc, po níž se touží, předmět touhy. V závěti má tento pojem někdy jen význam práci a někdy příkazovací s významem „přeji si“, „dávám“, „odkazují“.

Wista. V saském právu šedesát akrů, polovina lánu.

Wit. Znat, dozvědět se, být informován. Používá se jen v infinitivu, což je ekvivalentní výrazu „to jest“, „jmenovitě“ neboli „videlicet“.

Witam. Očištění z obvinění přísahou příslušného počtu svědků.

Witan. V saském právu moudří muži, osoby znalé zvláště práva, královští poradci, členové královské rady, optimáti, nejvýznamnější muži království.

Witchcraft. Podle English Sts. 33 Hen. VIII, c. 8 a 1 Jac. I, c. 12, jde o zločin čarodějnictví neboli obcování se zlými duchy, který se trestal smrtí. Příslušné paragrafy o čarodějnictví byly zrušeny teprve v r. 1736. Ve městě Salem (Massachusetts) bylo za tento zločin v r. 1692 oběšeno 20 osob. Poslední čarodějnice v Anglii byly popraveny v r. 1716 a ve Skotsku v r. 1722.

Wite. V saském právu trest, nebo trestní sazba. Mezi starými Germány se tak říkalo odčinění provinění pachatelem před králem a komunitou. Jde, jak se zdá, o zárodek koncepce, z níž se vyvinulo trestní právo, totiž že trestný čin není jen záležitostí oběti.

Witekden. Daň v Západním Sasku, kterou ukládala rada království.

Witena dom. V saském právu rozsudek o nároku na movitý či nemovitý majetek.

Witenagemote. (někdy se píše i jako *witenagemot*, *witenagemot*, *witanagemote* atd.). Shromáždění moudrých mužů. Šlo o velkou národní radu neboli parlament Anglosasů v Anglii, v němž zasedala šlechta, vysoký klérus a další prominentní osobnosti království, které králi radily a pomáhaly při spravování říše. Velká rada království zasedala obvykle pod širým nebem v některém větším městě a byla svolávána veřejnou vyhláškou nebo obsilkami. Obsilky vystavovala královská rada nebo se tento orgán sešel automaticky, když se uvolnil trůn, aby zvolil nového krále. Po dobytí Anglie Normany se tento orgán začal nazývat *commune concilium regni*, *curia regis* a nakonec *parlament*, ovšem jeho charakter se značně změnil. Byl soudem poslední instance, který rozhodoval spory mezi králem a jeho šlechtou a v konečné instanci rozhodoval i o odvoláních proti rozhod-

nutím nižších soudů. Rada soudila i své členy a pachatele těžkých zločinů. Rozhodovala podle zásad velice široké ekvity. 1 Bl. Comm. 147. Zanikla po vpádu Normanů a pozdější parlament se vyvíjel odděleně a nepokračoval v kompetencích witenagemotu.

Witens. Saská šlechta.

With. Spojka „s“ označující blízkost, spojení a kontakt. White v. White, 183 Va. 239, 31 S.E.2d 558, 561. Svým významem je někdy ekvivalentní výrazu „in addition to“ (kromě toho), není však synonymem „including“ (včetně), např. v žalobách, které požadují určitou sumu „s úrokem“. Halpern v. Langrock Bros. Co., 169 App. Div. 464, 155 N.Y.S. 167, 168.

With all faults. Se všemy vadami. Výraz z kupní smlouvy, který má ten účinek, že kupující přebírá riziko veškerých nedostatků a vad za podmínky, že tyto vady není identitu prodané věci. Viz také As is.

With consent. Se souhlasem. Výraz z ústavy o tom, že guvernér jmenuje členy vlády se souhlasem senátu, tj. ústava vyžaduje potvrzení jmenování senátem a jmenování není platné, dokud není potvrzeno. State ex re. Nagle v. Stafford, 97 Mont. 275, 34 P.2d 372, 379. Viz také Consent.

Withdraw. Odvolat, stáhnout zpět. Vybrat, čerpat, např. peníze z banky, nebo odstoupit ze soutěže, odvolat svou kandidaturu, odvolat vojska atd.

Withdrawal. Výběr peněz nebo cenných papírů z banky či jiného depozitního ústavu.

Withdrawal from criminal activity. Odstoupení od trestné činnosti. Osoba není právně odpovědná za trestné jednání jiné osoby, jestliže před spácháním trestného činu ukončí činnost směřující k podpoře takového činu a upozorní orgány činné v trestním řízení nebo podnikne příslušné kroky k odvrácení trestné činnosti. Ill. Ann. St. 5-2(c)(3). Podle modelového trestního zákoníku je odstoupení od trestné činnosti afirmativní obranou, která vyžaduje důkaz úplného a dobrovolného zřeknutí se trestného záměru. Viz také Renunciation of criminal purpose. Odstoupení od domluvy na spáchání trestného činu vyžaduje buď jasné oznámení takové činnosti úřadům, nebo oznámení o odstoupení od domluvy spolupachatelům. U.S. v. Mardian, C.A.D.C., 546 F.2d 973, 978.

Withdrawal of charges. Upuštění od obvinění. Upuštění od stíhání osobou (např. prokurátorem), která by dala přednost stíhání, což se liší od zrušení obvinění, k němuž dojde soud po rozhodnutí o jeho neplatnosti. Viz Nolle prosequi.

Withdrawing a juror. Odvolání porotce. Odvolání jednoho z porotců má za následek nekompletní porotu, což znamená, že řízení v dané věci nemůže pokračovat. K odvolání porotce se obvykle vždy přistupuje po dohodě stran a na doporučení soudce, a v tom případě platí každá strana své náklady. Nebrání to ovšem podání žaloby ze stejného důvodu v budoucnosti. V americké praxi to byl pouze jeden ze způsobů, jak z nějakého důvodu odložit soud.

Withdrawing record. Stáhnutí žaloby. Stažení žaloby podané u soudu navrhovatelem těsně před zahájením soudního řízení. Lze to udělat ještě předtím, než porota složí přísahu, a později se souhlasem právního zástupce obviněné strany. Co se týče současných zvyklostí viz Dismissal.

Withernam. Odškodnění jiným zbožím, než jaké bylo odcizeno. Reciproční zabavení věci za jinou odcizenou věc. 3 Bl. Comm. 148. Název soudního příkazu, kterým se nařizovalo šerifovi, aby zabavil věci patřící obviněnému, ale aby je nevydával žalujícímu dříve, než se obviněný podřídí a zabavení odsouhlasí tím, že za ně zaplatí kauci. Zároveň se šerifovi nařizovalo, aby informoval soud, jak příkaz vykonal.

Withersake. Odpadlík, renegát.

Withhold. Zadržet. Ponechat si v držbě to, co patří jinému, nebo na co si činí nárok jiný. Odepřít zveřejnění, např. zadržet informace. Nezaplátit dlužnou částku.

Withholding. Srážka. Srážka z platu nebo mzdy, obvykle pro účely placení daně a sociálního pojištění, kterou soudkáže zaměstnavatel jménem zaměstnance správci daně.

Withholding of evidence. Zadržování důkazů. Jde o překážení spravedlnosti cestou utajení, skrývání nebo zničení důkazů, o nichž je známo, že se budou vyžadovat při soudním řízení, nebo po kterých pátrají vyšetřující orgány, nebo odnést záznamy z jurisdikce soudu s vědomím, že je bude žádat při vyšetřování velká porota. United States v. Perlstein, 126 F.2d 799; Commonwealth v. Russo, 177 Pa. Super. 470, 111 A.2d 359. Viz např. 18 U.S.C.A. §§ 1506, 1512. Viz také Suppression of evidence.

Withholding tax. Srážená daň. Viz Withholding.

Within. Uvnitř, během. V rámci určitých hranic nebo během určité doby. Když se týká času, může znamenat jednak kdykoli před nějakým termínem a jednak před termínem včetně. Před uplynutím, ne později než. Glenn v. Garret, Tex. Civ. App. 84 S.W.2d 515, 516.

Without. Vně, mimo, bez.

Without day. Bez stanoveného dne. Tento výraz znamená, že odročení není konkrétní a určité, že nebyl stanoven termín dalšího líčení. Viz Sine die.

Without delay. Bezodkladně, okamžitě, ihned. Rovněž v době povolené zákonem.

Without her consent. Bez jejího souhlasu. Tento výraz má v souvislosti se znásilněním stejný význam jako „proti její vůli“.

Without impeachment of waste. Imunita vůči poškozování. Vložení této klauzule do smlouvy o doživotním nájmu má ten účinek, že dává nájemci právo kácet na pozemku stromy, aniž by mohl být žalován za poškozování. V tom případě je nájemník samozřejmě zbaven odpovědnosti jak za úmyslné, tak jakékoli jiné poškozování. Toto právo ovšem nelze lehkomyšlně zneužívat do té míry, že by se majetek zničil. Zlovolné a zlomyšlné poškozování je samozřejmě zakázáno.

Without notice. Bez návštěvy, avíza. V kontextu obchodních smluv má toto slovní spojení stejný význam jako „v dobré víře“. Aby mohla být osoba držitelem v pravý čas, musí získat směnku „bez návštěvy“ o tom, že je prošlá, nebo že nebyla proplacena, nebo že proti ní byl uplatněn směnečný protest ze strany další osoby. Viz U.C.C. §§ 3-302(1)(c), 3-304(3). Viz také Good faith; Notice.

Without prejudice. Nezaujatě, objektivně, nestranně, bez předpojatosti, bez újmy. Když je při přelíčení přijat či zamítnut návrh „bez újmy na budoucích právech“, znamená to, že dotčená strana tímto aktem neztratila ani se nezřekla svých výsad a práv, s výjimkou těch a do

té míry, do jaké to uznala. Tato fráze v transakcích mezi stranami znamená, že strany se dohodly, že platba jednou stranou a přijetí platby druhou stranou nebude mít právní účinek na práva stran a případné spory se vyřeší v právním sporu, jako kdyby platba neproběhla. In re Bell, 344 Pa. 223, 25 A.2d 344, 350. Zrušení žaloby „bez újmy“ umožňuje podat novou žalobu. Když se tento výraz použije v rozsudku, předpokládá se tím další soudní řízení a když se objeví v nařízení soudu, znamená to, že tento soudní úkon není myšlen jako res judicata o podstatě sporu. Fiumara v. American Surety Co. of New York, 346 Pa. 584, 31 A.2d 283, 287. Srovnej With prejudice.

Without recourse. Bez postihu. Tento výraz může použít výstavce směnky nebo šeku s cílem úplně vyloučit svou sekundární odpovědnost. Když se tento výraz použije při indosaci převoditelného papíru, znamená to, že se indosant chce pojistit před odpovědností vůči následným držitelům a současně jde o oznámení, že jestliže primárně odpovědné strany odmítnou platbu, nelze postih uplatňovat vůči indosantovi. Viz U.C.C. § 3-414(1). Indosant „bez postihu“ zvláště odmítá nést odpovědnost za proplacení. Nebere na sebe žádnou smluvní odpovědnost z titulu samotné indosace a stává se pouze postupitelem právního titulu na cenný papír, protože samotná indosace neznamená, že indosant je informován o vadách či nárocích jiných stran na dotyčnou směnku. Viz také Nonrecourse; Nonrecourse loan; With recourse.

Without reserve. Bez cenového limitu. Pojem používaný při dražbě, který znamená, že není stanoven cenový limit.

Without stint. Bez jakéhokoli omezení.

Without this, that. Při přelíčení v common law jde o výslovné odmítnutí některých skutečností uvedených při předcházejícím přelíčení, např. výpověď, odpověď na obžalobu, repliku atd. Latinský ekvivalent je *absque hoc*.

With prejudice. V souvislosti se zamítnutím žaloby znamená tento výraz rozsudek o podstatě věci a konečné rozhodnutí. Zaniká tím právo podat ve stejné věci novou žalobu. Foundry Systems & Supply, Inc. v. Industry Development Corp., 124 Ga. App. 589, 185 S.E.2d 94, 95. Přidání slov „with prejudice“ k přijetí návrhu na zrušení žaloby znamená definitivnost pro účely odvolání. Segal v. Garrigues, Fla. App., 320 So.2d 475, 476. Srovnej Without prejudice.

With recourse. S postihem. Termín, který lze použít při indosaci cenného papíru, kterým indosant naznačuje, že zůstává odpovědným za proplacení cenného papíru. Viz také Recourse; Srovnej Without recourse.

With strong hand. Násilím. V žalobách obecného práva se musela tato fráze uvést, jestliže se žalovalo násilně vniknutí. Žádný jiný popis činu neodpovídal účelu této žaloby.

Witness. v. Svědčit, dosvědčit, být svědkem. Podepsat se na listinu, závět' či jiný dokument na důkaz pravosti a v případě potřeby to i dosvědčit. Viz také Affirmation; Attest; Jurat; Verification.

Witness. n. Svědek, svědectví. Osoba, která osobně viděla nebo vnímala, divák nebo očítý svědek. Osoba, která je předvolána, aby svědčila u soudu. People

v. Ruiz, 100 Misc.2d 562, 419 N.Y.S.2d 864, 866. Osoba, která svědčí o tom, co viděla, slyšela nebo jinak pozorovala. Wigginton v. Order of United Commercial Travelers of America, C.C.A. Ind., 126 F.2d 659, 666. Osoba, jejíž svědectví pod přísahou se přijímá jako důkaz pro všechny účely, bez ohledu na to, zda své svědectví podá formou ústní výpovědi nebo předložením místopřisežného prohlášení. Code Civ. Proc. Cal. § 1878. Osoba osvědčující pravost podpisu na dokumentu tím, že k němu připojí svůj podpis. In re Gorrell's Estate, 19 N.J. Missc. 168, 19 A.2d 334, 335. Osoba, která je pozvána, aby byla přítomna při transakci nebo při sepsání závěti. Tato osoba může poté, bude-li to potřeba, transakci dosvědčit. Viz také Accomplice witness; Competency; Competent witness; Expert witness; Hostile or adverse witness; Lay witness; Prosecuting witness; Subscribing witness; Swift witness; Target witness; Witness Protection Act; Witness tampering.

Adverse witness. Nepřátelský svědek, svědek protistrany. Viz Adverse witness; Hostile or adverse witness.

Alibi witness. Svědek dosvědčující alibi. Viz federální trestní řád P. 12.1. Viz rovněž Alibi.

Attesting witness. Viz Attestation.

Character witness. Svědek svědčící o charakteru obviněného. V trestních věcech má obžalovaný právo použít při své obhajobě svědectví o svém charakteru. Obviněný je oprávněn poukazovat na své povahové rysy, které neodpovídají činu, z něhož je obviňován. Fed. R. Evid. P. 404(a)(1). Federální pravidla důkazního řízení i většina jurisdikcí povolují dokazování charakteru předkládáním názorů osob, které obviněného znají dostatečně dobře k tomu, aby mohly podávat svědectví o jeho povahových rysech. Fed. prav. důk. říz. 405(a). U.S. v. Morgan, C.A.N.Y. (2nd Cir.) 554 F.2d 31, 434 U.S. 965, 98 S. Ct. 504, 54 L. Ed.2d 450. „Character witness“ je druhový název pro svědky, kteří svědčí o pověsti obžalovaného v místě, i pro ty, kteří svědčí o jeho určitých povahových rysech. Viz také Fed. prav. důk. říz. 607-609.

Competent witness. Způsobilý svědek. Viz Competency; Competent witness.

Credible witness. Důvěryhodný svědek, svědectví. Viz Competency; Competent witness; Credible.

Grand jury witness. Svědek před velkou porotou. Osoba předvolaná k podání svědectví o záležitostech, které vyšetřuje velká porota. State v. Hogervorst, 90 N.M. 580, 566 P.2d 828, 831.

Immunity of witnesses. Beztrestnost svědků. Viz Immunity.

Material witness. Důležitý svědek. V trestním soudním řízení jde o svědka, jehož výpověď je pro obhajobu či obžalobu důležitá a podstatná. Ve většině států jej lze požádat, aby složil záruku, že se dostaví k soudu a pro jistotu jej lze až do podání svědectví i držet v ochranné vazbě. Viz také Material witness.

Witness to will. Svědek závěti. Osoba, která osvědčila závět' svým podpisem. Zákony jednotlivých států většinou vyžadují dva svědky sepsání závěti. Viz např. Uniform Probate Code (Jednotný dědický zákoník) § 2-502. Viz rovněž Attestation clause.

Witness against oneself. Sebeusvědčování. Viz Immunity; Self-incrimination.

Witnessing part. Ve smlouvě či jiné formální listině, jde o tu její část, která následuje po úvodu, a když úvod chybí, hned po jménech smluvních stran. Obvykle začíná odvolávkou na dohodu nebo záměr, který se má uskutečnit, pak se odvolává na zralou úvahu a končí prováděcími formulacemi. Jestliže listina provádí dva různé předměty, tato část v ní chybí.

Witness Protection Act. Zákon na ochranu svědků. Federální zákon upravující způsob, jak smí generální prokurátor povolovat převoz a další ochranu svědků a potenciálních svědků obžaloby (federální i státní) při oficiálním stíhání organizované trestné činnosti a dalších těžkých zločinů. Viz U.S.C.A. § 3521 a násl.

Witness tampering. Ovlivňování svědků. Zákon o ochraně obětí a svědků zakazuje zastrašování a ovlivňování svědků před podáním svědectví, jakož i mstu nebo hrozbu mstou po podání svědectví. 18 U.S.C.A. § 1512-1515.

Wittingly. Vědomě, úmyslně, schválně. Nepatří sem případy, které jsou výsledkem náhody a zapomnětlivosti, patří sem ovšem případy, kdy se osoba dopustí trestného činu v důsledku mylné víry, že je v právu.

Witword. Právoplatný nárok, konkrétněji právo obhájit vlastnictví nebo držbu přísahou.

Wolf's head. Vlčí hlava. Ve starém anglickém právu se touto metaforou označovalo postavení psance. Říkalo se, že tyto osoby nosí vlčí hlavu (*caput lupinum*), protože při dopadení se měly předvést před krále, a když se bránily, mohly se zabít a jejich hlavy měly být přineseny králi, jelikož se nepovažovaly za víc než vlky.

Wong. Ve starých saských dokumentech pole.

Wood-corn. Ve starých záznamech jisté množství ovsa či jiné obiloviny, které platil poddaný nájemce majiteli lesa za to, že mohl sbírat spadlé a znehodnocené dříví.

Wood-geld. Ve starém anglickém právu šlo o peněžní částku, která se platila za možnost sbírat dřevo v lese. Osvobození od této platby.

Wood leave. Povolení kácet a odnášet stojící dřevo na daném pozemku. Říkalo se mu rovněž Timber rights.

Wood-mote. Starý název exekučního soudu, jinak nazývaného „Forty-Days Court“. 3 Bl. Comm. 71.

Wood plea court. Ve starém anglickém právu soud, který zasedal dvakrát ročně v místě Clun, hrabství Shropshire, a řešil spory týkající se lesů a pastvin.

Woods. Les. Země pokrytá velkým množstvím stromů. Podle starých záznamů znamenal převod „all his woods“ všeho jeho dřeva (*omnes boscos suos*) převod pozemku i na něm rostoucích stromů.

Woodwards. Inspektoři lesů, nadlesní. V anglickém právu lesní, jejichž povinností byla péče o les, spadlé dřevo a zvěřinu, předcházení poškozování a porušování lesního práva.

Words. Slova. Symboly, které spojené do vět vyjadřují myšlenky. Jejich smysl a význam se během doby postupně mění. Massachusetts Protective Ass'n v. Bayersdorfer, C.C.A. Ohio, 105 F.2d 595, 597. V právu tento pojem označuje odborné termíny a fráze pojmenovávající konkrétní právní prostředky nebo záměr sledovaný právním úkonem. Viz následující hesla.

Words actionable in themselves. Výrazy žalovatelné samy o sobě. Při pomluvě a nactiutrhání jde o slova, která jsou sama o sobě pomlouvačná a nactiutrháčná. Viz Actionable per se; Libelous per se.

Words of art. Odborné termíny. Slovník a terminologie určitého oboru, vědy či profese, zvláště ty výrazy, které jsou pro daný obor idiomatické a specifické. Výraz „taking the Fifth“ znamená například v právní terminologii osobu, která se dovolává výsady proti sebeobviňování z 5. Dodatku.

Words of limitation. Viz Limitation.

Words of negotiability. Formulace, které se používají k tomu, aby se cenný papír stal splatným na doručitele nebo na příkaz. Viz U.C.C. §§ 3-110 & 3-111. V kontextu dokumentů jde o formulace, které stanoví, že zboží se má vydat doručiteli dokumentu nebo na příkaz uvedené osoby. Viz U.C.C. § 7-104(1)(a).

Words of procreation. K vytvoření dědické posloupnosti listinou je nezbytné použít konkrétní formulace odkazující majetek potomkům prvního dědice, např. „odkazují A. a jeho potomkům“.

Words of purchase. Viz Purchase.

Work. Pracovat. Vynaložit úsilí na dosažení nějakého cíle. Plnit nějakou povinnost, úkol a pod. Tento pojem pokrývá všechny formy fyzické a duševní práce, nebo jejich spojení, vynaložené k dosažení nějakého cíle, kromě oddechu a zábavy. Tennessee Coal, Iron & R. Co. v. Muscoda Local No. 123, Ala., 321 U.S. 590, 64 S. Ct. 698, 703, 705, 88 L. Ed. 949. Pro účely určení práva zaměstnance na mzdu znamená práce nebo zaměstnání tělesné a duševní úsilí, které řídí zaměstnavatel a které se vynakládá především ve prospěch zaměstnavatele a podniku. Phillips v. Lake County, 222 Mont. 42, 721 P.2d 326, 334. Viz také Labor.

Work and labor. Název jednoho z bodů žalob *assumpsit*. Žaluje se provedená práce (work and labor) a materiál, který dodal žalující žalovanému.

Workaway. Člověk, který si pobyt na lodi odpracovává. The Tashmoo, D.C.N.Y., 48 F.2d 366, 368.

Worker. Pracovník, dělník, zaměstnanec. Osoba najatá k tomu, aby pracovala pro jiného. Viz také Employee; Servant.

Workers' Compensation Acts. Zákon o odškodnění zaměstnanců. Státní a federální zákony, které stanovují pevné náhrady zaměstnancům a na nich závislým osobám v případě pracovních úrazů a nemocí z povolání, aniž je třeba podávat žalobu a dokazovat zanedbání ze strany zaměstnavatele. Některé zákony jdou dále, než je pouhé stanovení práva na náhradu, a počítají se státním nebo soukromým systémem pojištění. Zákony jednotlivých států USA se liší v rozsahu poskytovaných dávek i v délce pracovního poměru a druhu zaměstnání atd. Tyto zákony činí zaměstnavatele striktně odpovědnými za úrazy, které zaměstnanci utrpí při výkonu zaměstnání, bez ohledu na spoluzavinění zaměstnavatele či zaměstnance. Tam, kde se tyto zákony uplatňují, soudy rozhodly, že tento prostředek uplatnění práva je výlučný a ruší jakýkoli prostředek z common law, na který by měl zaměstnanec právo, přičemž jediným měřítkem škody je ušlá mzda. Záležitosti federálních zaměstnanců řeší Zákon o náhradách federálních zaměstnanců (FECA), námořníci mohou využívat Jonesův zákon, přístavní dělníci spadají pod Longshore and

Harbor Workers' Compensation Act (LHWCA). FECA a LHWCA uplatňuje Úřad pro programy odměňování pracovníků. Další dávky invalidním a práce neschopným pracovníkům upravuje Paragraf II Zákona o sociálním pojištění. Viz také Employers' liability acts.

Workers' compensation boards or courts. Rady a soudy pro odškodnění zaměstnanců. Existují ve většině států a mají pravomoc posuzovat případy vyplývající ze zákonů o vyplácení náhrad při pracovních úrazech a pod. zaměstnanců a na ně navazujících právních norem.

Workers' compensation insurance. Úrazové pojištění zaměstnanců. Pojištění, které platí zaměstnavatel k pokrytí rizika vyplývajícího ze zákonů o odškodnění pracovních úrazů zaměstnanců. Není-li zaměstnavatel samopojistitelem, nařizují toto pojištění obvykle zákony států. Viz také Insurance.

Work furlough. Dočasné přerušení výkonu trestu za účelem výkonu civilního zaměstnání během dne.

Workhouse. Káznice. Vězení pro osoby odsouzené za lehké provinění a obvykle na kratší dobu.

Working capital. Provozní kapitál. Firemní kapitál v běžných aktivech, jako jsou hotovost, pohledávky, inventář atd. Čistý provozní kapitál je rozdíl mezi běžnými aktivy a běžnými pasivy. Jako takový představuje částku hotovosti, materiál a dodávky potřebné pro každodenní provoz a sloužící k uspokojení běžných výdajů a dalších eventuálních typických nákladů. South Hinds Water Co. v. Mississippi Public Service Com'n, Miss., 422 So.2d 275, 283.

Working interest. Právo na nerostné bohatství poskytované na základě pronájmu ropných a plynových polí. Nájemce získává právo prozkoumat a těžit ropu a plyn na pronajatém pozemku a jeho povinností je zaplatit všechny náklady. Viz také Royalty.

Working papers. Potvrzení o zaměstnání. Podle zákonů některých států musí tento dokument zaregistrovat každý zaměstnavatel, který zaměstná nezletilého, viz např. N. Y. Labor Law 132(2). Viz také Work permit. V účetnictví znamená tento výraz pracovní poznámky, záznamy nezávislého revizora účtů o účetních postupech, provedených testech, získaných informacích a závěrech.

Discovery. Viz Work product rule.

Work-in-process. Nedokončená výroba. Výrobky, které se momentálně vyrábějí a kompletují, nejsou však zatím dokončené.

Work made for hire. Zhotovení věci na zakázku. Dílo na smlouvu. Podle zákona o autorských právech (17 U.S.C.A. § 101) jde o: 1) dílo zaměstnance v rozsahu jeho pracovních úkolů, nebo 2) speciálně zadané a objednané dílo, které se využije jako součást kolektivního díla, např. část hraného filmu či jiného audiovizuálního díla, jako je překlad, kompilace, testy a odpovědi na testy nebo atlas, jestliže se strany v písemné smlouvě výslovně dohodnou, že dílo se bude považovat za dílo provedené na smlouvu.

Work of necessity. Nutná práce. Jak vyplývá ze zákonů o volných nedělích, tento pojem zahrnuje veškerou práci důležitou pro ekonomické, sociální a morální blaho lidu z hlediska zvyků a obyčejů dané komunity. Francisco v. Commonwealth, 180 Va. 371, 23 S.E.2d 234, 238, 239. Viz také Sunday closing laws.

Workout. V oblasti bankrotů jde o mimosoudní vyjednávání s věřiteli, na jehož základě se dlužník dohodne s věřitelem (věřiteli) o platbě dluhů. Tento pojem se týká rovněž restrukturalizace neboli refinancování nesplácených či prošlých bankovních úvěrů.

Work permit. Pracovní povolení. Písemné povolení pro cizince, které vydává Služba pro přistěhovalectví a naturalizaci (INS). Zaměstnavatel nesmí zaměstnávat cizince bez pracovního povolení INS. Immigration Reform and Control Act (Zákon o reformě a kontrole přistěhovalectví z r. 1986), 8 U.S.C.A. § 1324a(a)(1). Viz také Working papers.

Work product rule. Pravidlo o ochraně pracovních materiálů. Podle tohoto pravidla jsou chráněny před zveřejněním veškeré poznámky, pracovní materiály, memoranda a podobné dokumenty, které zpracuje právní zástupce při přípravě soudního sporu. Fed. prav. občanského říz. 26(b)(3). Viz Hickman v. Taylor, 329 U.S. 495, 67 S. Ct. 385, 91 L. Ed. 451. Většina států toto pravidlo kodifikovala v zákonech nebo v pravidlech soudního řízení. Je vykládáno tak, že zahrnuje i osobní memoranda, písemné výpovědi svědků a osobní dojmy a vzpomínky právního zástupce při přípravě soudního sporu. Com. of Puerto Rico v. S S Zoe Colocotroni, D.C. Puerto Rico, 61 F.R.D. 653, 658.

Work release program. Program dočasného propuštění z výkonu trestu na práci. Nápravný program umožňující vězni opustit nápravné zařízení s cílem pokračovat ve svém řádném zaměstnání přes den, ovšem noci nebo víkendy musí strávit ve vězení.

Works. Závod. Továrna či jiný výrobní či stavební podnik.

New works. Nová stavba. Termín z občanského práva označující jakoukoli budovu či stavbu zahájenou na nějakém pozemku. Význam tohoto termínu spočívá hlavně v tom, že vlastník sousedního pozemku, jehož majetek bude novou stavbou poškozen nebo bude podléhat těžší služebnosti, bude-li nová stavba dokončena, dostane možnost nápravy.

Public works. Veřejné práce. Práce (stavební, adaptační a pod.) prováděné federací, státním nebo místním orgánem určené k nějaké veřejné prospěšné službě např. veřejné budovy, cesty, vodovody, parky atd. Veškeré stavby určené k veřejnému používání. Tento pojem se obvykle vztahuje k stavebním pracím, nikoli k údržbě či provozu.

Work week. Pracovní týden. Podle Zákona o pracovních podmínkách (Fair Labor Standards Act) jde o týden, kdy se pracuje. 29 U.S.C.A. § 207.

World. Svět. Tento výraz někdy označuje všechny osoby, které mají, nárokují nebo získávají právo k předmětné věci, např. ve formulaci, že rozsudek *zavazuje in rem* (všechny).

World Bank. Světová banka. Mezinárodní banka pro rekonstrukci a rozvoj, běžně nazývaná Světová banka, je mezinárodní finanční instituce, jejímž cílem je napomáhat rozvoji členských zemí, podporovat a doplňovat soukromé zahraniční investice a podporovat dlouhodobý vyrovnaný růst mezinárodního obchodu. Viz 22 U.S.C.A. § 286; Mendaro v. World Bank, C.A.D.C., 717 F.2d 610.

World Court. Mezinárodní soudní dvůr. Viz International Court of Justice.